

Hardangerviddatunnelene AS

Pb 843 Sentrum, 5807 Bergen

Tlf: 41 66 95 58

post@hardangerviddatunnelene.no

www.hardangerviddatunnelene.no

Hordaland fylkeskommune
V/ Fylkesrådmann Rune Haugsdal

Buskerud fylkeskommune
V/ Konstituert Fylkesrådmann Linda Verde

03.06.2015

Søknad om tilskudd til Hardangerviddatunnelene AS

Hardangerviddatunnelene AS er eid av kommunene Hol, Eidfjord, Nore og Uvdal, Ulvik, Ål og Ullensvang. Selskapet har som hovedformål å etablere sikker helårsvei over Hardangervidda gjennom bygging av tunneler. Selskapets styre har for perioden 2015-2016 en sammensetning som gjenspeiler eierstrukturen i selskapet, samt vedtekter som åpner for en mer ambisiøs satsning på arbeidet med å utvikle forståelsen for behovet av en vintersikker veiløsning for Rv7 (**vedlegg 1 og 2**).

Selskapet har eksistert siden 11.09 2012, men har med virkning fra 01.april 2015 ansatt en daglig leder på fulltid for å sikre gjennomføring av styrets ambisiøse strategiplan for driftsårene 2015-2017. Som en følge av den kraftige økningen i aktiviteten i selskapet har majoritetseierne Eidfjord og Hol tilført selskapet driftsmidler for driftsåret 2015 med henholdsvis kr. 1 mill. hver, samt forpliktet seg til en tilsvarende driftsfinansiering av selskapets virke for driftsåret 2016 (**vedlegg 3 og 4**).

Kommunestyret i Hol har i sitt tildelingsvedtak 29.04.15 fremsatt en forventning til styret i selskapet om også å søke økonomisk støtte fra andre bidragsytere, herunder Buskerud og Hordaland fylkeskommuner.

Både Buskerud og Hordaland har avgitt høringsuttale til «Utredning om forbindelser mellom Østlandet og Vestlandet, ref. [sak PS 92/2015](#) Fylkesutvalget, Hordaland Fylkeskommune og [sak PS 15/39](#) Fylkesutvalget, Buskerud Fylkeskommune. Hordaland Fylkeskommune er samtidig eneste fylkeskommunale medlem i IS Rv7 som aktivt jobber sammen med Hardangerviddatunnelene AS for prioritering av riksveien inn i Nasjonal Transportplan 2018-2029.

Hardangerviddatunnelene AS er takknemlig for den tydelige og positive støtte som et enstemmig fylkesutvalg i begge fylkeskommuner har gitt til vårt arbeid med oppgradering og videreutvikling av Rv7 som et prioritert samband mellom øst og vest. Dette arbeidet er viktig for videreutviklingen av både Hardanger og Hallingdal som to bo- og arbeidsregioner, men også for å styrke samhandlingen innad og mellom de nevnte regioner.

Hardangerviddatunnelene AS ønsker med denne søknad å styrke selskapets gjennomføringskraft i det videre arbeidet for tunnelløsninger under Hardangervidda og utviklingen av en vintersikker veiforbindelse på hele Rv7. Det er imidlertid ikke ønskelig å søke om et generelt driftstilskudd fra Hordaland og Buskerud fylkeskommuner. Det er nemlig velkjent at fylkeskommuner og kommuner alltid vil ha den utfordring at budsjetter og ambisjoner for egne innbyggere ikke alltid er av sammenfallende størrelser.

Hardangerviddatunnelene AS

Pb 843 Sentrum, 5807 Bergen

Tlf: 41 66 95 58

post@hardangerviddatunnelene.no

www.hardangerviddatunnelene.no

For samtlige av de direkte og indirekte berørte kommuner er en fremtidig satsning på Rv7 og særlig en permanent, vintersikker tunnelløsning for Hardangervidda et vesentlig bidrag til kommunenes arbeid med å tilrettelegge for bo- og arbeidsmarked for egne innbyggere. De regionale og lokale effektene vil gi målbare resultater for reiseliv- og opplevelsesnæringene i særdeleshet, men også i form av et mer tilgjengelig, større, sammenhengende arbeidsregionen som vil kunne avhjelpe rekruttering av nødvendig fagkompetanse til både privat og offentlig kompetansekrevede virksomhet.

Hardangerviddatunnelene AS søker derfor om prosjektstøtte fra Hordaland fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune til gjennomføringen av de to vedlagte utredningsprosjekter (**vedlegg 5 og vedlegg 6**). Dette vil kunne gagne kommuner og regionens innbyggere og næringsliv, samt at sluttrapporten kan gi verdifull innsikt for fylkeskommunenes eget arbeid med lokal og regional næringsutvikling.

En slik økonomisk støtte vil samtidig kunne bidra med svar til det som Fylkesutvalget i Buskerud fremhevet i sitt vedtak i PS 15/39: **«Utredningen omhandler i begrenset grad samfunnsøkonomiske analyser av hvordan vegvalgene påvirker de ulike lokalsamfunnene. Valget kan likevel ha store regionale effekter. Dette elementet er fylkeskommunens ansvar.»**

Tilsvarende vil en økonomisk støtte fra Hordaland fylkeskommune til prosjektet kunne finne sin klare begrunnelse i at **«føremålet kjem hordalandssamfunnet til gode og ligg innanfor kjerneområda for fylkeskommunen si verksemd.»** ref. RS 69/15 behandlet i Fylkesutvalget i Hordaland 23. 04. 2015.

Det må derfor understrekes at et økonomiske bidrag fra Hordaland fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune til gjennomføringen av en utredning om samfunnsøkonomisk kost-nytte analyse og utredning av regionale effekter for Hallingdal og Hardanger vil kunne styrke mulighetene for et positivt innpass i Nasjonal Transportplan 2018-2029.

Med vennlig hilsen

Tony Arild Kjøl
Styreleder

Harald Victor Hove
Daglig leder

Vedlegg:

Nr. 1 Vedtekter for Hardangerviddatunnelene AS

Nr. 2 Protokoll fra generalforsamling i Hardangerviddatunnelene AS

Nr. 3 Tertialrapport 1. tertial 2015, Eidfjord kommune

Nr. 4 Melding om vedtak, Hol kommune

Nr. 5 Tilbud Samfunnsregnskap for Hardanger og Hallingdal (NyAnalyse AS)

Nr. 6 Tilbud om samfunnsøkonomisk kost-nytte analyse (Implement Consulting Group)

VEDTEKTER FOR HARDANGERVIDDATUNNELENE AS

§ 1 – Selskapets navn

Selskapets navn er Hardangerviddatunnelene AS. Selskapet er et aksjeselskap.

§ 2 – Formål

Selskapet har som hovedformål å etablere sikker helårsvei over Hardangervidda gjennom bygging av tunneler.

§ 3 – Forretningskontor

Selskapet har sitt forretningskontor i Bergen kommune.

§ 4 – Aksjekapital

Aksjekapitalen i selskapet er kr 100.000 fordelt på 100 aksjer pålydende kr 1.000 lydende på navn.

§ 5- Vilkår for å være aksjeeier

Bare kommuner og fylkeskommuner kan være aksjeeiere i selskapet. Nye eiere godkjennes av styret.

Selskapet skal arbeide for å få størst mulig deltakelse blant kommuner og fylkeskommuner.

§ 6 – Overdragelse av aksjer

Overdragelse av aksjer må godkjennes av styret.

§ 7 – Styret

Styret skal ha 1 - 7 medlemmer. Styrets medlemmer skal velges av generalforsamlingen.

Styremedlem må være myndig. Det må ikke være under konkursskarantene.

Funksjonstid for styremedlemmer er 2 år av gangen.

§ 8 – Styrets oppgaver

Styret skal forvalte selskapet og det som vedkommer den i samsvar med formål og vedtekter, aksjeloven og andre lover eller forskrifter som regulerer virksomheten.

Selskapet forpliktes utad ved underskrift av styreleder og ett styremedlem i fellesskap, eller av 3 styremedlemmer i fellesskap.

Styret gjør vedtak i møte. Som styrets vedtak gjelder det som flertallet av de møtende styremedlemmene har stemt for. Ved stemmelikhet gjelder det som styreleder eller den som i hans fravær leder møtet, har stemt for (dobbelstemme).

Styret skal føre protokoll fra styrets møter som inneholder de vedtak som styret gjør. Tid og sted for møtene skal gå frem av protokollen, likeså meningsforskjeller dersom dette kreves protokollert.

Protokollen skal underskrives av de tilstedeværende styremedlemmer.

§ 9 – Daglig ledelse

Selskapet skal ha en daglig leder som skal stå for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og påse at de retningslinjer og pålegg som styret gir blir fulgt opp.

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning.

Daglig leder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfellets eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal snarest underrettes om avgjørelsen.

Daglig leder skal jevnlig eller når styret ber om det holde styret underrettet om virksomheten i selskapet og økonomiske utvikling og stilling. Styret kan til enhver tid kreve nærmere redegjørelse fra daglig leder om bestemte saker.

Daglig leder skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som inngår i den daglige ledelse.

Daglig leder tilsettes av styret.

Når det ikke er tilsatt daglig leder fungerer styrets leder som daglig leder

§ 10 – Signatur

Signaturen i selskapet har styrets leder alene, eller to styremedlemmer i fellesskap. Styret kan gi prokura.

§ 11 – Ordinær generalforsamling

Ordinær generalforsamling skal holdes hvert år innen utgangen av juni måned.

På ordinær generalforsamling skal følgende saker behandles og avgjøres:

- Godkjenning av årsregnskap og årsmelding
- Valg av styre og styreleder
- Andre saker som etter lov eller vedtektene hører til generalforsamlingen

§ 12 – Verdipapirsentralen

Selskapet sine aksjer skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

§ 13 – Revisjon

Selskapet skal ha registrert eller statsautorisert revisor.

§ 14 – Endring av vedtekter

I tillegg til disse vedtekter skal selskapet følge de lover og bestemmelser som gjelder for aksjeselskap. Endring av selskapets vedtekter skal være i samsvar med bestemmelsene i aksjeloven

§ 15 – Oppløsning

Selskapet har ikke til formål å skaffe økonomisk vinning for aksjeeierne. Selskapet sine midler kan ikke utdeles som utbytte, og eventuelt overskudd skal tillegges selskapskapitalen. Ved oppløsning av selskapet skal selskapet sine midler tilfalle aksjonærene.

Bergen, 19.3.2015

Hardangerviddatunnelen AS
Ålmannvegen 8, 3576 Hol
Tlf: 32 09 21 36 / 99 03 43 64
post@reinvidde.no
www.reinvidde.no
Org.nr. 999 178 812

Protokoll fra generalforsamling i Hardangerviddatunnelene AS

Bergen, torsdag 19. mars 2015.

1. **Åpning av møte ved styreleder Tony Arild Kjøl**
2. **Tilstede i møtet, Hol kommune v/ Tony Arild Kjøl 40 aksjer**
Eidfjord kommune v/ Anved Johan Tveit 40 aksjer
80% av aksjeeierne var representert.
3. **Valg av møteleder og protokollunderskrivere (2 pers).**
Vedtak: Generalforsamlingen valgte Tony A. Kjøl og Anved Johan Tveit ble til å underskrive protokoll
4. **Godkjenning av innkalling og agenda.**
Vedtak: Generalforsamlingen godkjenner *innkalling og saksliste.*
5. **Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen for 2014**
Vedtak: Generalforsamlingen godkjenner *årsregnskapet og årsberetningen for 2014*
6. **Behandle forslag og saker**
Det var innkommet tre forslag til endringer i vedtektene før oppsatt frist:
§ 3: Forretningskontor
Selskapet har sitt forretningskontor i Bergen kommune.
§ 8: Styret
Styret skal føre protokoll fra styrets møter som inneholder de vedtak som styret gjør. Tid og sted for møtene skal gå frem av protokollen, likeså meningsforskjeller dersom dette kreves protokollert. Protokollen skal underskrives av de tilstedeværende styremedlemmer.»
§9. Daglig ledelse
Selskapet skal ha en daglig leder som skal stå for den daglige ledelsen av selskapets virksomhet, og påse at de retningslinjer og pålegg som styret gir blir fulgt opp.
Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning.

Hardangerviddatunnelen AS
Ålmannvegen 8, 3576 Hol
Tlf: 32 09 21 36 / 99 03 43 64
post@reinvidde.no
www.reinvidde.no
Org.nr. 999 178 812

Daglig leder kan ellers avgjøre en sak etter fullmakt fra styret i det enkelte tilfellet eller når styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for selskapet. Styret skal snarest underrettes om avgjørelsen.

Daglig leder skal jevnlig eller når styret ber om det holde styret underrettet om virksomheten i selskapet og økonomiske utvikling og stilling. Styret kan til enhver tid kreve nærmere redegjørelse fra daglig leder om bestemte saker. Daglig leder skal sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leder representerer selskapet utad i saker som inngår i den daglige ledelse.

Daglig leder tilsettes av styret.

Når det ikke er tilsatt daglig leder fungerer styrets leder som daglig leder.

Vedtak: Generalforsamlingen vedtok innkomne forslag til endringer i vedtektene.

7. Fastsetting av godtgjørelse til styrets medlemmer.

Vedtak: Styret skal ikke ha godtgjørelse for 2015. Representantene i styret godtgjøres av eierkommunene etter kommunalt regulativ.

8. Styrevalg.

Innstilling: Generalforsamlingen behandlet og vedtok innstillingen fra valgkomiteen.

Vedtak:

Styret

Styreleder	Tony A. Kjøl
Nestleder	Anved Johan Tveit
Styremedlem	Erik Kaupang
Styremedlem	Anette Sæbøe Lægred
Styremedlem	Solfrid Borge
Styremedlem	Torhild Helling Bergaplass
Styremedlem	Inger-Brit Vindegg

Varamedlemmer - personlig

Petter Braaten
Lillian Eriksen
Petter Rukke
Svein Hop
Hans Petter Torbjørnsen
Ole Vegard Nørstebø
Ivar Arne Lid

Hardangerviddatunnelen AS
Ålmannvegen 8, 3576 Hol
Tlf: 32 09 21 36 / 99 03 43 64
post@reinvidde.no
www.reinvidde.no
Org.nr. 999 178 812

Bergen, 19. mars 2015

Frøydis Kjel

Arvid J. Samil

EIDFJORD KOMMUNE

Arkiv: K1-150, K2-
 Arkivsak ID: 15/412 - 1
 Journalpost ID: 15/3936
 Saksh.: Knut Ingar Myklatur
 Dato: 29.05.2015

SAKSGANG			
Styre, utval. komite m.m.	Møtedato	Saksnr	Saksh.
Eidfjord formannskap	08.06.2015	079/15	MYKKNU

Offentleg:

Tertialrapport – 1. tertial 2015

Dokument i saka:

Nr	Dok.dato	Avs./Mot.	Tittel
2	X 29.05.2015		Tertialrapport - 1 tertial 2015

Vedlagt: Dok 2 Tertialrapport 1 tertial 2015

Desse har uttalt seg i saka:

Særutskrift skal sendast til: Indre Hordaland Revisjonsdistrikt

Endeleg avgjerd i: Eidfjord kommunestyre

Rådmannen sitt framlegg til tilråding:

Eidfjord kommunestyre godkjenner 1. tertial rapport for rekneskapen 2015 slik den er lagt fram, med fylgjande budsjettendringar:

Overføring til Hardangervidda-tunnelene AS

D	14700-10-2850	kr 1.000.000,-
K	19501-10-2850	kr 1.000.000,-

Saka gjeld:

Rådmannen legg tertialrapporten for rekneskapen 2. tertial 2015 fram for godkjenning. Rapporten syner den økonomiske stoda pr 30. april 2015.

Konklusjonen for drift, er at samla bruk er innanfor budsjettet, men at det er noko avvik mellom einingane.

I k.sak 7/15 vart det gjort vedtak om at ordførar fekk fullmakt til å gå i forhandlingar med Hol kommune, for å tilføra meir driftsmidlar til Hardangervidda- tunnelene AS. Kostnaden skulle finansierast ved bruk av kraftfondet.

Forhandlingane er no slutført, og kvar av kommunane skal tilføra selskapet 2 mill., fordelt over åra 2015-2016.

Det vert difor lagt inn ei budsjettendring for 2015 på 1 mill. Overføringa for 2016 vert innarbeida i budsjettet for 2016.

Økonomiske konsekvensar:

Etter vedtaket er kraftfondet på ca. 13,5 mill.

Juridiske konsekvensar:**Miljømessige konsekvensar:****Personalmessige konsekvensar:**

Aud Opheim Lygre
rådmann

sakshandsamar

Hardangerviddatunnelene AS

Postboks 843 Sentrum
5807 BERGEN

Deres ref.

Vår ref.
15/01357-7

Dato

18.05.2015

Melding om vedtak: Hardangerviddatunnelene AS. Søknad om tilskudd.

Hol kommunestyre behandlet saken i møte 29.04.2015 sak 18/15 hvor det ble gjort slikt vedtak:

«Hol kommune gir Hardangeviddatunnelene AS et tilskudd på inntil kr. 1.000.000,- i 2015 og inntil kr. 1.000.000,- i 2016. Bevilgningen finansieres fra kraftfondet. Det er en forutsetning at Eidfjord kommune gir et tilsvarende tilskudd.

Hol kommune anmoder styret i Hardangerviddatunnelene AS å søke økonomisk støtte fra andre bidragsytere, for eksempel Buskerud og Hordaland fylkeskommune med flere».

En viser spesielt til siste avsnitt i kommunestyrets vedtak der styret i Hardangerviddatunnelene AS blir anmodet om å søke økonomisk støtte fra andre bidragsytere, for eksempel Buskerud og Hordaland fylkeskommune med flere.»

Kr. 1.000.000,- som tilskudd for inneværende år blir overført Deres konto 2333.34.45387 fra Hol kommune, økonomiavdelingen.

Med hilsen

Lars Ole Skogen
rådmann

Steinar Hammersbøen
Formannskapssekretær

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi: post@hardangerviddatunnelene.no; Økonomiavdelingen /v Ole Bjørn
Flatåker; Ordfører /v Tony Arild Kjøl; Eidfjord kommune

VEDLEGG 5

Tilbud

**Utredningsarbeid for
Hardangerviddatunnelene AS
Vår/sommer 2015**

NyAnalyse

Bakgrunn

Etter samtale med Harald Hove, daglig leder i Hardangerviddatunnelene AS, følger tilbud på en ringvirkningsanalyse for utvalgte bedrifter langs Rv 7.

NyAnalyse har utviklet en innovativ modell som beregner ringvirkninger fra en bedrifts virksomhet, ofte kalt et samfunnsregnskap. Dette regnskapet synliggjør de positive økonomiske effektene fra en virksomhet på underleverandører og resten av økonomien. Modellen bygger på regnskapstall fra bedriften og kryssløpstabellen til Statistisk sentralbyrå. Vi finner blant annet hvor mye aktivitet en aktør bidrar til i økonomien, både gjennom egen aktivitet og indirekte gjennom aktivitet hos underleverandører, for en gitt periode. Dermed finner man hvor mange lærere eller sykepleiere som finansieres av en bestemt virksomhet.

Det er vanlig å skille mellom statusanalyser og impulsanalyser. Statusanalyser knytter seg til beregninger av hvor mye aktivitet en aktør bidrar til i økonomien for en gitt periode. Impulsanalyser brukes for å studere virkninger over tid. Vi legger til grunn at den sistnevnte analysemetoden er påkrevd for å avdekke hvordan ulike samferdselstiltak kan ha innvirkning på én eller flere virksomheters omsetning og inntjening i fremtiden. Økt eller redusert omsetning vil påvirke kjøp av varer og tjenester fra andre aktører. Dette vil påvirke omsetning, verdiskaping og sysselsetting hos underleverandører, som igjen vil påvirke innbetalt skatt og merverdiavgift til stat og kommune både direkte og indirekte.

Vi viser også til vedlagt analyse og referanse fra Oslo Handelsstandsforening.

Fokusområder

Samfunnsregnskapet vil se på direkte og indirekte virkninger fra fem ulike bedrifter langs RV7 ved alternative scenarioer for samferdsel, turisme og aktivitet. Årsregnskapet for 2014 (eventuelt 2013) er grunnlaget for analysen.

Direkte virkninger:

- Omsetning
- Verdiskaping
- Antall årsverk/sysselsatte
- Kjøp av varer og tjenester fra underleverandører
- Skatter og avgifter fra bedriften og de ansatte
- Merverdiavgift

Indirekte virkninger:

- Andre og høyere ordenseffekter: verdiskaping og antall årsverk oppover og bortover i verdikjeden.

- Skatter og avgifter fra underleverandører og deres ansatte i verdikjeden
- Skatter og avgifter fordelt etter stat og kommune
- Indirekte innbetalt merverdiavgift korrigert for subsidier o.l.

Finansiering av offentlig sektor

- Skatter og avgifter til stat og kommune finansierer offentlig velferd og tjenesteyting. NyAnalyse beregner hva dette betyr i form av antall årsverk for hhv. lærere, sykepleiere eller kommunale barnehageplasser.

Usikkerhetsanalysen

- Vi vil gjennomføre en usikkerhetsanalyse for å studere hvordan ulike variabler påvirkes av endringer i forutsetninger og/eller parameterverdier.

Gjennomføring

NyAnalyse velger, i nært samarbeid med oppdragsgiver, fem viktige/typiske handels- og reiselivsbedrifter på strekninger RV7. Regnskapet til disse bedriftene vil vise positive effekter på region og offentlige budsjetter. Vi lager tre ulike scenarier for hver av disse bedriftene samt «regionen» samlet.

Produkt

Utredning i form av rapport på ca 30-35 sider som omtaler de viktigste utviklingstrekk for utvalgte bedrifter og konsekvenser av – lav, middels og høy – aktivitet som illustrasjon på valgt samferdselsløsning.

I tillegg kommer samfunnsregnskap for hver av bedriftene. Disse kan benyttes enkeltvis mot lokale politiske miljøer. Én side tydelig sammendrag til pressemelding samt powerpoint-presentasjon (10 foiler).

Leveranse

Målsetning om å ferdigstille analysen i august 2015, men flere av samfunnsregnskapene på bedrift vil kunne være klar før sommeren, avhengig av tid for oppstart av prosjektet.

Pristilbud

NyAnalyse kan levere en ringvirkningsanalyse med tre ulike scenarier for trafikk/turisme til oppdragsgiver for 200.000 – 230.000 kroner eks. mva, avhengig av størrelse på bedrifter og region. Reisekostnader for oppstart- og leveransemøte er inkludert i tilbudet. Ytterligere møter som krever reise, til eksempelvis Ullensvang, Geilo eller Bergen i prosjektsammenheng dekkes av oppdragsgiver. Erfaringen fra tidligere prosjekter tilsier at en stor del av informasjonsflyten kan skje per epost og telefon.

Nytteverdi

Basert på dette får Hardangerviddatunnelene AS ny kunnskap og innsikt til eget interne bruk, ulike medieutspill, og som grunnlag for konkrete innspill til beslutningstagere lokalt og sentralt. Videre vil deler av innsikten fra prosjektet kunne benyttes i forbindelse med Kommunevalget i september.

Standardbetingelser

1. Oppdraget

Oppdraget gjelder bestilt arbeid. Partene skal ha en gjensidig forståelse av omfang, tid og honorar. Arbeid utover dette medfører fakturering av medgåtte timer. Den som undertegner/gir aksept til denne avtalen har rett til å inngå avtaler på vegne av sin virksomhet.

2. Vederlag og betalingsbetingelser

Løpende timer og månedlige prosjekter faktureres den 15 i hver måned, og umiddelbart etter fullført leveranse. Fakturering av faste prosjekter skjer med 50 % ved aksept og 50 % når arbeidet er levert. Mindre oppdrag faktureres ved leveranse.

Betaling skal skje pr. 10 dager fra fakturadato. Eventuell reklamasjon må fremlegges umiddelbart, så snart kunden blir, eller burde blitt oppmerksom på det forhold som begrunner reklamasjonen. Hvis dette ikke foreligger innen 8 dager, ellers anses fakturaen og arbeidet for akseptert av kunden, også om fakturaen ikke er betalt innen denne frist.

Fakturaen tillegges 2 % som dekker alle kontorutgifter, reisekostnader i Oslo-regionen, samt telefoni. Eksterne avtalte kjøp tillegges 10 % påslag for utlegget, dog ikke hotell og billetter.

3. Opptreden

Oppdraget kan medføre at NyAnalyse AS tar kontakt med tredjepart i researchsammenhenger og lignende. Utover dette skal ikke NyAnalyse AS ta kontakt eller representere oppdragsgiver uten at dette nettopp er gitt til uttrykk i oppdragsbeskrivelsen.

4. Ansvar

NyAnalyse AS forplikter seg til å gjøre sitt ytterste for å levere arbeid som er faktabasert, korrekt og holder riktig språk. NyAnalyse AS vil likevel ikke under noen omstendigheter ta ansvar for konsekvenser av råd som er gitt. Oppdragsgiver tar selv alt ansvar for gjennomføring.

5. Etikk

NyAnalyse AS lover å opptre korrekt og følge etiske bransjestandarder og holde en høy standard innenfor corporate responsibility, hensynta miljø og menneskeverd.

6. Konfidensialitet og åpenhet

NyAnalyse AS vil forvalte alle opplysninger om forhold ved oppdragsgiver og oppdraget i full konfidensialitet. Likevel er det naturlig å kunne av- eller bekrefte om NyAnalyse AS arbeider for oppdragsgiver, dersom for eksempel media spør. Oppdragsgiver må uttrykkelig gjøre kjent om også dette skal holdes konfidensielt.

7. Avtalens varighet - oppsigelse

NyAnalyse AS er ansvarlig for at arbeidet leveres til rett tid. Avkaller eller utsetter oppdragsgiver arbeidet etter oppstart, faktureres påløpt arbeid og arbeidet stanses. Månedlige avtaler sies opp med to måneders varsel, regnet fra den første i kommende måned. Eventuelt påbegynt arbeid faktureres. NyAnalyse AS står fritt til å arbeide for konkurranter dersom det ikke har vært bestilt tjenester på seks måneder. Konfidensialiteten gjelder like fullt.

8. Lovvalg og tvisteløsning

Denne avtalen, enhver tvist mellom partene basert på tolkning av denne avtale eller ellers knyttet til NyAnalyse AS' tjenester er regulert av norsk rett. Partene skal søke å løse tvister gjennom forhandlinger. Dersom løsning ikke oppnås, skal tvisteløsning skje med Oslo byrett som rett verneting.

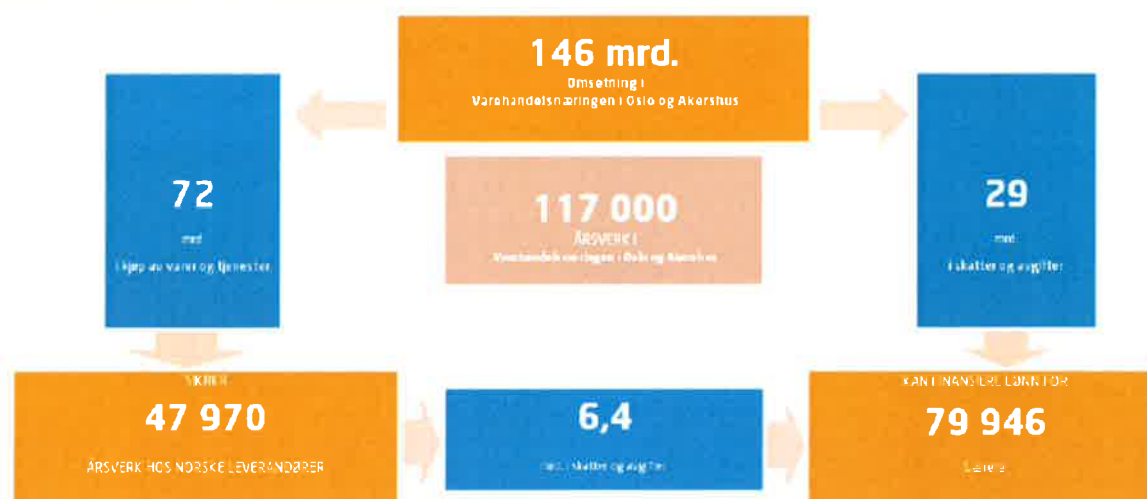
Vedlegg

Samfunnsregnskap av handelsnæringen i Oslo og Akershus

I 2014 utarbeidet NyAnalyse et samfunnsregnskap av handelsnæringen i Osloregionen på vegne av Oslo Handelsstands Forening (OHF).¹ Hensikten var å klarlegge og synliggjøre verdiutvekslingen mellom handelsnæringen og resten av samfunnet. Analysen tar utgangspunkt i SSBs kryssløpstabell fra nasjonalregnskapet, og er basert på forskningsbasert kunnskap om økosirkulasjoner og mekanismer i norsk økonomi.

I tillegg til å tallfeste samlet verdiskaping og aktivitet for handelsnæringen i Osloregionen, utarbeidet vi også tre ulike bedriftsregnskap som viser hvor mye aktivitet en aktør generer, både gjennom egen aktivitet og indirekte gjennom aktiviteten hos sine underleverandører. Studien ser på ringvirkningseffekter – både første og høyere ordens – på omsetning, verdiskaping, produktinnsats, sysselsetting og skatter og avgifter. Videre beregnet vi hva skatter og avgifter kunne finansiere av offentlige tjenester.

Figur - Direkte og indirekte virkninger fra varehandel

35,4 milliarder i skatter og avgifter kan finansiere

79 946 Årsverk lærere
Elve

94 426 Årsverk sykepleiere
Elve

235 687 kommunale barnehageplasser

Kilde: SSB; NyAnalyse beregninger

¹ [Verdi, aktivitet og ringvirkning – samfunnsregnskap av handelsnæringen i Oslo og Akershus](#)

Hovedfunn fra rapporten

- Handelsnæringen i Osloregionen omsatte for 146 mrd. kroner i 2013 ved hjelp av 117.000 årsverk.
- Bedrifter og ansatte i denne næringen betalte omtrent 30 mrd. kroner i direkte skatter og avgifter til stat og kommune.
- Kjøp av varer og tjenester utgjorde 72 mrd. kroner. Dette bidro til å sikre omtrent 48.000 årsverk hos norske leverandører og deres underleverandører – flere ledd bakover. Indirekte bidrar disse til at innbetales 6,4 mrd. kroner i skatter og avgifter.
- Direkte og indirekte innbetalte skatter og avgifter utgjorde litt over 35 mrd. kroner. Dette kan finansiere nesten 80.000 lærerårsverk, eller 94.400 årsverk for sykepleiere, eller hele 236.000 kommunal barnehageplasser.

Prosjektreferanse OHF

«Oslo Handelsstands Forening fikk NyAnalyse til å lage et samfunnsbidragsregnskap for handel, service og servering i Oslo og Akershus. Blant mange gode ting jeg kan si om dette prosjektet, vil jeg særlig trekke frem to forhold: NyAnalyse ser bedriftsøkonomiens og markedsøkonomiens egenskaper, også når det er samfunnsøkonomien som blir målt og analysert. Dette er ekstremt viktig når vi både vil ha frem informasjon som oppleves som relevant og nyttig for både våre medlemmer og politikere. I tillegg er NyAnalyse fleksible og smidige slik alle mindre rådgivingselskaper bør være. anbefaler Terje, Rajee og Andreas & Co varmt!»

- Jon Anders Henriksen, Direktør næringspolitikk OHF

Aktuelle mediesaker

Oppdragsgiver OHF var på NRK radio med resultater fra utredningen, og Finansavisen lagde en stor sak om ringvirkninger og verdiskaping. Videre hadde lokalavisen Asker og Bærum Budstikke en fin sak om en av bedriftene som var case i utredningen.

Lenke til mediesak i Finansavisen
<http://nyanalyse.no/archives/5173>

Lenke til Samfunnskostnader ved Norwegian streiken
<http://nyanalyse.no/archives/5490>

VERDI, AKTIVITET OG RINGVIRKNING

SAMFUNNSREGNSKAP AV HANDELSNÆRINGEN I OSLO OG AKERSHUS

OKTOBER 2014

OSLO HANDELSSTANDS FORENING

Hovedfunn

- Varehandelsnæringen har en sentral plass i norsk økonomi. I 2013 stod denne næringen for 188 mrd. kroner eller 7 pst. av den samlede verdiskapingen i Norge. I følge SSB var det ved utgangen av 2013 omtrent 363 000 sysselsatte innenfor handelsnæringen.
- Varehandelen er et nettverk av gjensidig avhengige virksomheter som medvirker til å gjøre et produkt eller en tjeneste tilgjengelig for bruk eller forbruk. Samfunnsregnskapet viser at verdiutvekslingen mellom handelsnæringen i Oslo og Akershus, og resten av økonomien er betydelige.
- Handelsnæringen i Osloregionen produserte varer og tjenester for omtrent 146 mrd. kroner med 117 000 årsverk i 2013. Handelsnæringens kjøp av varer og tjenester sikrer omtrent 48 000 årsverk hos norske underleverandører. Både direkte og indirekte bidro næringen til at det ble innbetalt om lag 35,4 mrd. kroner i skatter og avgifter.
- I rapporten har vi tatt utgangspunkt i tre eksempelbedrifter fra Oslo og Akershus. Disse er: MT Dagligvarer AS (REMA 1000), Adam og Eva Frisør AS og Majorstuen Optikk AS (Specsavers). Samfunnsregnskapet for disse tre viser betydelige ringvirkninger mellom virksomhetene og andre aktører i økonomien, inklusiv stat og kommune.
- MT Dagligvarer AS omsatte for 82 mill. kroner, og hadde en verdiskaping på 6 mill. kroner i 2013. Aktiviteten hos MT Dagligvarer AS genererte en samlet etterspørsel fra underleverandører tilsvarende 76 millioner kroner. I tillegg bringer omsetningen hos MT Dagligvarer AS inn omtrent 14 millioner kroner i merverdiavgift fra slutt kunder.
- Adam og Eva Frisør AS hadde en samlet omsetning på 13 millioner kroner, og etterspurte varer og tjenester til en verdi av 3,8 mill. kroner. Samlet bidro aktiviteten fra Adam og Eva Frisør AS til 4 millioner kroner i skatter og avgifter, og tre årsverk hos sine underleverandører. Videre bidrar omsetningen hos Adam og Eva Frisør AS til at det bringes inn omtrent 3,1 millioner kroner i merverdiavgift.
- Majorstuen Optikk AS leverte et resultat før skatt på 8,7 mill. kroner. Skatt til stat og kommune utgjorde 1,3 millioner kroner eller i overkant av 20 pst. av samlet overskudd. Butikken hadde 6 årsverk i 2013, og bidro til å sikre 2 årsverk hos sine underleverandører. Omsetningen hos Majorstuen Optikk AS bringer inn omtrent 2,1 millioner kroner i merverdiavgift.

Innhold

1	INNLEDNING	1
1.1	SAMFUNNSREGNSKAP SOM METODE	2
2	VAREHANDELENS Plass I NORSK ØKONOMI	13
3	MT DAGLIGVARER AS – REMA 1000	3
3.1	GIR 76 MILLIONER KRONER I RINGVIRKNINGER	5
3.2	MERVERDIAVGIFT OG SKATT TIL STAT OG KOMMUNE	6
4	ADAM OG EVA FRISØR AS - SANDVIKA STORSENTER	7
4.1	GENERERER TOTALT 17 ÅRSVERK DIREKTE OG INDIREKTE	8
4.2	MERVERDIAVGIFT OG SKATT TIL STAT OG KOMMUNE	9
5	MAJORSTUEN OPTIKK AS –SPECSAVERS	10
5.1	GIR 5,2 MILLIONER KRONER I RINGVIRKNINGER	11
5.2	MERVERDIAVGIFT OG SKATT TIL STAT OG KOMMUNE	12
6	RINGVIRKNINGER AV HANDELSNÆRINGEN I OSLO OG AKERSHUS	13
6.1	IMPORT FRA UTlandet OG SKATT TIL STAT OG KOMMUNE	15

Kort om notatet

Denne rapporten er skrevet av NyAnalyse AS etter oppdrag fra Oslo Handelsstands Forening (www.ohf.no). Hensikten med rapporten er å utarbeide et samfunnsregnskap for handels- og servicenæringen i Oslo og Akershus. Rapporten tar utgangspunkt i tre bedrifter for å illustrere og synliggjøre verdiutvekslingen mellom handel- og servicenæringen og resten av samfunnet. Samfunnsregnskapet er beregnet på grunnlag av regnskapstall fra bedriften og annen offentlig data fra SSB.

NyAnalyse AS er et uavhengig rådgivnings- og utredningsselskap med spisskompetanse innen samfunnsøkonomisk analyse og næringslivspolitik. Funn og konklusjoner i denne utredningen representerer NyAnalyse sine egne faglige vurderinger.

Følgende personer har vært bidragsyttere til rapporten:

Terje Strøm (sjeføkonom), prosjektleder

Andreas Ringen (samfunnsøkonom), prosjektanalytiker

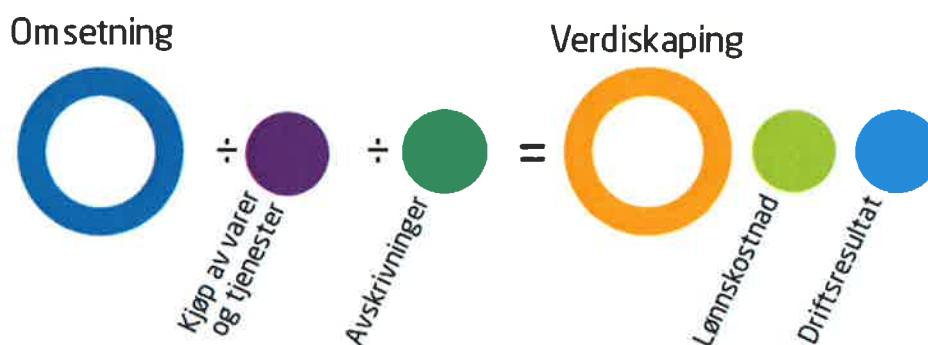
Rajee Sivam (samfunnsøkonom), prosjektanalytiker

1 Innledning

En virksomhet skaper verdier ved bruk av arbeidskraft, realkapital (maskiner, utstyr o.l.), energi, naturressurser og teknologi. Disse verdiene fordeles så mellom de ansatte, eiere og stat/kommune. De ansatte mottar lønn og sosiale ytelser. Kapitaleiere mottar renter og overskudd på sine investeringer. Underleverandører mottar betaling for varer og tjenester. Videre mottar stat, fylke og kommune sin del i form av inntektsskatt, arbeidsgiveravgift, produksjonsavgift, merverdiavgift, selskapskatt og formuesskatt.

En oversikt som klarlegger og synliggjør utvekslingen av verdier mellom virksomheten og resten av økonomien, omtales som et samfunnsregnskap. Et slikt regnskap bidrar til å avdekke hvordan beslutninger tatt i et styreverum og innad i virksomheten påvirker resten av samfunnet gjennom ringvirkninger.

Figur 1 Slik beregnes verdiskapingen i en virksomhet. Verdiskapingen før skatt fordeles deretter mellom ansatte og eiere.

Kilde: NyAnalyse

Ringer i vannet - fra bedrift til marked og samfunn

En virksomhets aktivitet har ringvirkningseffekter, men hvordan skjer dette? For å forstå dette kan det være nyttig å forestille seg en hypotetisk bedrift (bedrift 1) som har besluttet å øke produksjonskapasiteten. Dette vil medføre at: (i) bedriften har kapitalbehov, (ii) etterspør relevant realkapital (lokaler, maskiner, hyller o.l.) og tjenester (underleverandører: elektriker, rørlegger og andre spesialister), (iii) arbeidskraftsbehov, og (iv) materialbehov. Økt kapasitet kan på sikt gi økt omsetning og økt verdiskaping. Økt verdiskaping medfører at bedriften betaler mer i skatter og avgifter til stat og kommune osv.

Høyere etterspørsel etter varer og tjenester fra underleverandører vil i neste instans generere indirekte effekter. Underleverandørene vil, som følge av økt salgsinntekt, også se behovet for å øke produksjonskapasiteten ytterligere. Dette gjør de ved å øke arbeidsstokken, leie eller kjøpe inn maskin og/eller utstyr samt etterspørre flere råvarer og andre innsatsfaktorer fra sine underleverandører. Dermed har den initiale beslutningen hos bedrift 1 skapt ringvirkninger oppover i verdikjeden. Effektene kan forstås som førstehåndseffekt, annenhåndseffekt og høyere ordenseffekter.¹

¹ Den indirekte effekten kan beregnes svært langt tilbake. Det er vanlig å avskjære når man kommer under 1 sysselsatt eller årsverk.

1.1 Samfunnsregnskap som metode

I et samfunnsregnskap er det vanlig å skille mellom statusanalyser og impulsanalyser. Statusanalyser knytter seg til beregninger av hvor mye aktivitet en aktør bidrar til i økonomien, både gjennom egen aktivitet og indirekte gjennom aktiviteter hos underleverandører, for en gitt periode. Impulsanalyser brukes for å studere virkninger over tid. I denne rapporten bruker vi kun statusanalyser. Videre kan de ulike virkningene deles inn i: (i) direkte virkninger, (ii) indirekte virkninger, og (iii) induuerte virkninger.² Figuren under viser ringvirkninger fra virksomheten.

Figur 2 Ringvirkninger av en virksomhets drift og aktivitet for næringsliv og samfunn

Kilde: NyAnalyse

Boks 1. Hvordan bør funn og resultatet fra statusanalysen tolkes?

Statusanalyser beskriver en økonomisk tilstand for en gitt periode. Basis-scenariotet i en slik analyse er en kontrafaktisk situasjon der denne virksomheten eller næringen ikke eksisterer. Dette er problematisk fra et samfunnsøkonomisk ståsted. Fordi ressursene (arbeidskraft, kapital, energi, lokaler osv.) har en alternativ anvendelse. Det vil si at dersom bedriften ikke fantes, så ville andre ha brukt disse ressursene, og realøkonomien ville ha vært like stor. Vi deler dette synet. Likevel er det viktig å si noe om hvilken rolle en næring eller en virksomhet spiller i norsk økonomi. Og det samtidig som at man husker på at innsatsfaktorene har en alternativ anvendelse. Dette bidrar til å synliggjøre samt fremheve hvordan beslutninger om oppkjøp, investeringer og ansettelser på bedrifts nivå, har indirekte effekt hos underleverandører samt innvirkning på arbeidsledighet til finansiering av offentlig velferd.

² Induserte virkninger knytter seg til konsumentnytte osv. Dette har vi sett vekk ifra i denne rapporten. Det finnes også en fjerde kategori kjent som katalytiske virkninger. Katalytiske virkninger er når næringens eller bedriftens virksomhet påvirker andre bedrifters lokaliseringsvalg. De katalytiske virkninger kan deles i tre grupper: brukernytte, økonomiske ringvirkninger og miljø- og sosiale virkninger.

1.2 Tallgrunnlaget i ringvirkningsmodellen

I analysen av handelsnæringen i Osloregionen og enkeltbedrifter har vi tatt utgangspunkt i kryssløpstabellen for detaljhandelsnæringen. Denne tabellen viser blant annet hvordan samlet etterspørsel etter varer og tjenester fra underleverandører, er fordelt etter næring. Den viser også tall for samlet omsetning, verdiskaping, overskudd, lønnskostnader og skatter og avgifter.

2 MT Dagligvarer AS - REMA 1000

Vi tar utgangspunkt i dagligvarebutikken MT Dagligvare AS – REMA 1000 Majorstuen.³ Butikken har en sentral plassering ved Sørkedalsveien 1A i Oslo. MT Dagligvare AS har 37 heltids- og deltidsansatte, og bruker hele 11 årsverk på drift.⁴ Butikken illustrerer på en ypperlig måte hvordan aktiviteten til en gjennomsnittsbutikk bidrar til ringvirkninger.

Areal og beliggenhet

Selskapets primære virksomhet er salg av dagligvarer. Men salget av disse varene krever at butikken har et stort utvalgssted (næringslokal) som kan huse alle varene samt kontor- og lagerplass. Ofte har butikken også behov for parkeringsplass for sine kunder.

Store faste kostnader

I starten har butikken store faste utgifter til fryserie, lagerhyller, kasseapparat, betalingsterminaler, belysning, handlevogner, ventilasjon osv. Disse kostnadene finansieres ved hjelp av belåning. Denne gjelden betjenes over tid og følger en nedbetalingsplan. Med andre ord, spres utgiftene for kapitalutstyret over flere år.

³ REMA 1000 er en dagligvareforretning som inngår i Reitangruppen. Det finnes litt over 500 butikker i Norge, og matvarekjeden har omtrent en halv million kunder hver dag. I 2012 omsatte de for omtrent 33 mrd. kroner. REMA 1000 er en sentral og synlig aktør i det norske matvaremarkedet.

⁴ Et normalårsverk omfatter heltidssysselsatte pluss deltidssysselsatte, omregnet til heltid. En kan også si at dette omfatter antall personer som jobber fulltid (normaltimeverk er ca. 1800 timer per år).

Figur 3 Oversikt over vesentlige kostnadsposter for MT Dagligvarer AS, basert på regnskapet for 2013.

Eksterne driftskostnader

Det påløper også utgifter til transport og leveranse av varer, vedlikehold, renhold og vakthold (securitas), alarm i butikk og forsikring av varer og personell. I tillegg har butikken energikostnader som skyldes drift og oppbevaring. Selv når butikken er stengt påløper det kostnader for å ha kjøleskap og fryser, og muligens ventilasjonsanlegget på.

Arbeidskostnader samt skatter og avgifter

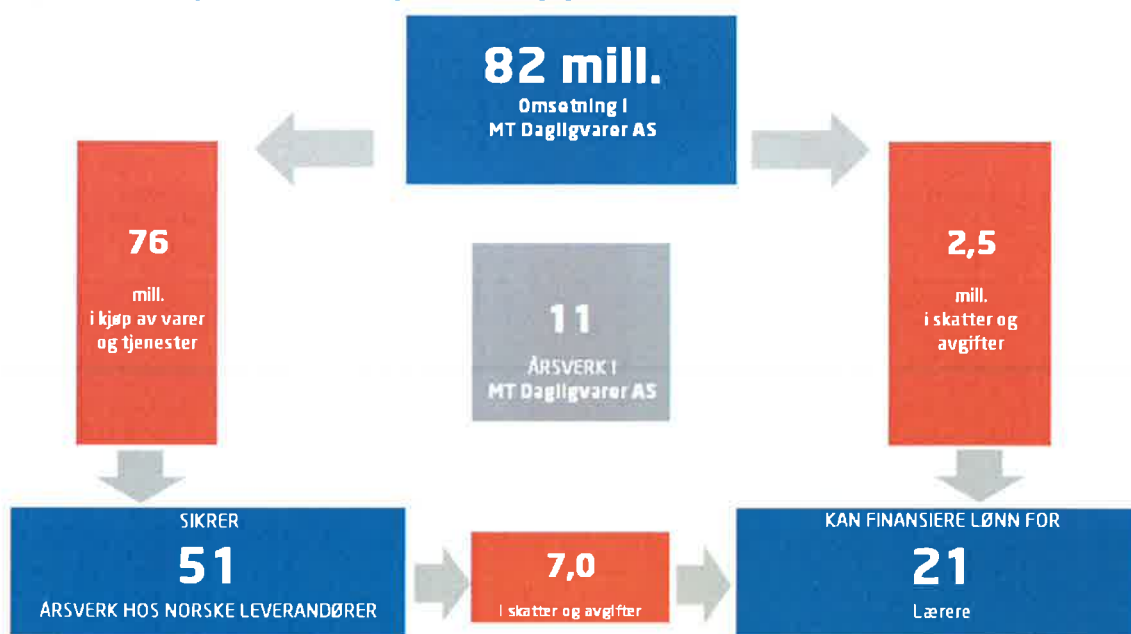
Og til slutt har butikken kostnader knyttet til bruken av arbeidskraft. Både butikksjef, assistentsjef og medarbeidere skal ha lønn, feriepenger, sykepenger, kursing og opplæring. Butikken vil i tillegg måtte betale arbeidsgiveravgift, kommunalavgift (vann, avløp og avfallshåndtering), selskapskatt og formuesskatt.

Aktivitet og ringvirkninger

Et dypdykk ned i regnskapstallene til MT Dagligvare AS viser utgifter til nettopp de forholdene som er beskrevet ovenfor. Regnskapet avdekker betydelige ringvirkninger fra butikken til andre aktører. Vi har sammenstilt disse tallene samt beregnet et samfunnsregnskap som tar de ulike ringvirkningene i betraktning. Figur 8 nedenfor viser samlet omsetning, verdiskaping og årsverk hos MT Dagligvarer AS. Den viser også verdiskaping og årsverk hos underleverandører samt innbetalte skatter og avgifter til stat og kommune.

2.1 Gir 76 millioner kroner i ringvirkninger

Figur 4 Direkte og indirekte virkninger fra MT Dagligvarer AS

9,5 millioner i skatter og avgifter kan finansiere:

21 Årsverk lærere
Eller

25 Årsverk sykepleiere
Eller

63 kommunale barnehageplasser

Kilde: NyAnalyse

I tillegg til at selve butikken omsetter for over 82 millioner kroner, bidrar samlet etterspørsel etter varer og tjenester på 76 mill. kroner fra underleverandører til å skape verdier utenom for over ca. 16 mill. kroner årlig. Totalt betalte butikken og butikkens ansatte 2,5 millioner kroner i skatter og avgifter i 2013.⁵

Samlet etterspørsel etter varer og tjenester fra underleverandørene bidrar, gjennom indirekte effekter til at det genereres produksjon, salg og omsetning i flere ledd bakover. Det samlede bidraget målt i antall årsverk tilsvarer 51. Det vil si at MT Dagligvare AS sine kjøp på 76 mill. kroner, sikrer 51 årsverk hos andre virksomheter i økonomien.

Ettersom virksomhetene oppover/bortover også er nødt til å betale selskapskatt og de ansatte betaler skatt på lønnsinntekter, utgjør de samlede bidraget til stat og kommune i skatter og avgifter hele 7 mill. kroner. Dermed betaler MT Dagligvarer AS direkte 2,5 millioner kroner og indirekte, gjennom underleverandører, 7 millioner kroner i skatter og

⁵ Vi ser kun på verdiskapingen hos norske underleverandører i ringvirkningsanalysen pga. importlekkasje.

avgifter. Totalt utgjør dette 9,5 millioner kroner. Dette kan finansiere enten (a) lønn for 21 lærer, (b) lønn for 25 sykepleiere (årsverk) eller (c) 63 kommunale barnehageplasser.⁶

2.2 Merverdiavgift og skatt til stat og kommune

Figur 5 Verdiskaping hos underleverandører, merverdiavgift, og skattebidrag til stat og kommune for MT Dagligvarer AS. 2013⁷

Kilde: NyAnalyse

MT Dagligvarer AS bidrar til aktivitet hos sine underleverandører og flere ledd bakover. Samlet ble det skapt verdier for hele 16 millioner kroner i 2013 i leddene bakover i verdikjeden. De bidro direkte og indirekte til at det ble innbetalt 5,5 millioner i skatter til Oslo kommune og 3,5 millioner kroner til staten. I tillegg bringer omsetningen hos MT Dagligvarer AS inn omtrent 14 millioner kroner i merverdiavgift.

⁶ Årsverk for lærere og årsverk for sykepleiere er basert på gjennomsnittslønn for disse yrkesgruppene. Antall kommunale barnehageplasser er beregnet ved hjelp av kostnadstall fra Finansdepartementet.

⁷ I beregningen av mva. legger vi til grunn at 25% mva. utgjør 80 pst. av innbetalt mva. og at 15% mva. utgjør 20 pst. av innbetalt mva.

3 Adam og Eva Frisør AS - Sandvika storsenter

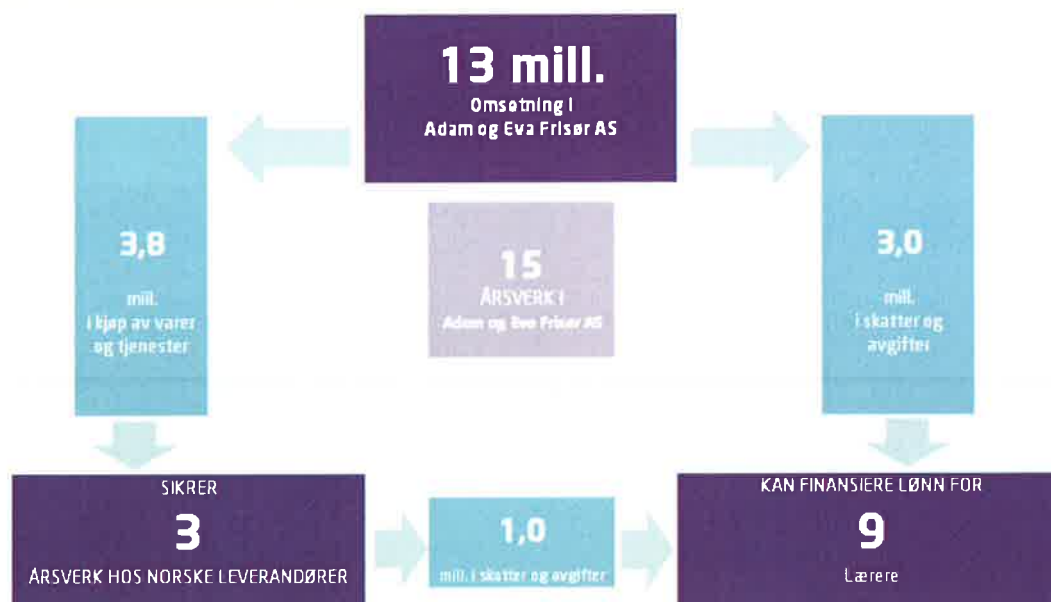

Adam og Eva ble etablert i 1973, og har utviklet seg til å bli en stor frisørgruppe i Norge. I vårt eksempel har vi brukt Adam og Eva frisørsalong på Sandvika storsenter (heretter A&E). A&E omsatte for 12,6 mill. kroner i 2013, og brukte omtrent 15 årsverk.

Figur 6 Vesentlige kostnadsposter for Adam og Eva Sandvika storsenter, basert på regnskapet for 2013.

Figur 7 Direkte og indirekte virkninger fra Adam og Eva Frisør AS

4 millioner i skatter og avgifter kan finansiere:

9 Årsverk lærere
Eller

11 Årsverk sykepleiere
Eller

27 kommunale barnehageplasser

3.1 Genererer totalt 17 årsverk direkte og indirekte

Ringvirkningen fra denne frisørsalongen er betydelige. Skattebidrag til stat og kommune i 2013 var 3 millioner kroner. A&E har primært 11 store underleverandører. Samlede utgifter til disse var ca. 4 mill. kroner i 2013. Beregninger basert på SSBs kryssløpstabell viser A&E bidro til omtrent 3 årsverk hos sine underleverandører. Dette kan finansiere (a) 9 årsverk for lærere, (b) 11 årsverk for sykepleiere, eller (c) 27 kommunale barnehageplasser (se figur 11 over).

3.2 Merverdiavgift og skatt til stat og kommune

Figur 8 Verdiskaping hos underleverandører, merverdiavgift, og skattebidrag til stat og kommune for Adam og Eva Frisør AS. 2013

Kilde: NyAnalyse

Adam og Eva Frisør AS bidrar til aktivitet hos sine underleverandører og flere ledd bakover. Samlet ble det skapt verdier for om lag 1 millioner kroner i 2013 i leddene bakover i verdikjeden. De bidro direkte og indirekte til at det ble innbetalt 2,4 millioner i skatter til Oslo kommune og 1,6 millioner kroner til staten. I tillegg bringer omsetningen hos A&E Frisør AS inn omtrent 3 millioner kroner i merverdiavgift.

4 Majorstuen Optikk AS -Specsavers

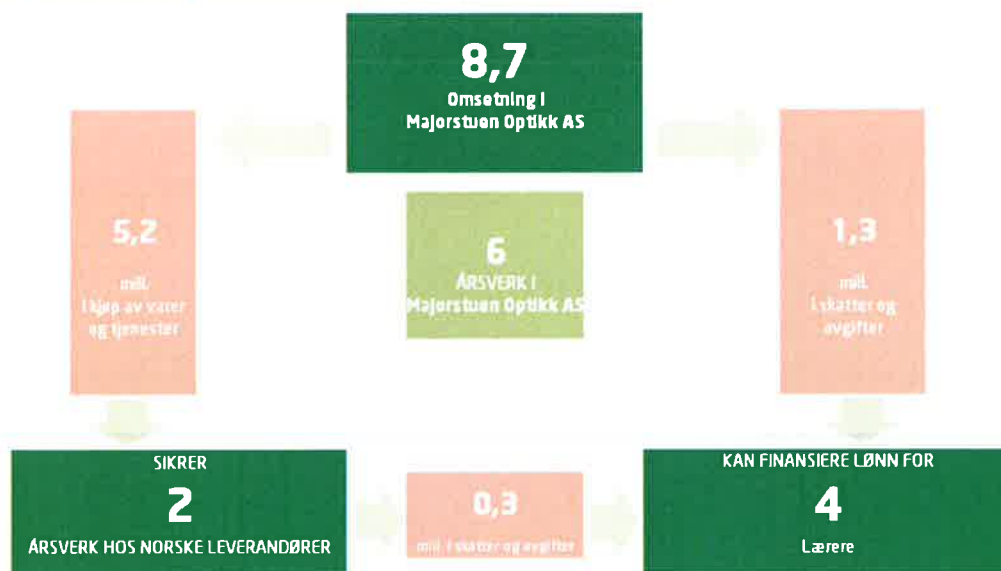
Specsavers etablerte seg i Norge i 2005 og har 74 butikker i hele landet. Specsavers er en global forretningskjede som spesialiserer seg på fremstilling, tilpassing og distribusjon av optiske hjelpemidler. De selger briller, solbriller, kontaktlinser og annet tilbehør til briller og kontaktlinser. De utfører synsundersøkelse og konsultasjon i forbindelse med optiske og funksjonelle synsfeil, samt behandling av slike synsfeil med optiske hjelpemidler eller synstrening.

I vårt eksempel har vi brukt Majorstuen Optikk AS - Specsavers. Butikken har en synlig plassering ved Valkyriegaten 21 i Oslo. Majorstuen Optikk AS har 8 heltids- og deltidsansatte, og bruker 6 årsverk på drift. I 2013 omsatte de for ca. 9 millioner kroner, og hadde en verdiskaping på 3,2 millioner kroner.

Figur 9 Vesentlige kostnadsposter for Majorstuen Optikk AS, basert på regnskapet for 2013.

Figur 10 Direkte og indirekte virkninger fra Majorstuen Optikk AS

1,6 millioner i skatter og avgifter kan finansiere:

- 4 Årsverk lærere
Eller
- 4 Årsverk sykepleiere
Eller
- 11 kommunale barnehageplasser

4.1 Gir 5,2 millioner kroner i ringvirkninger

I tillegg til at selve butikken skaper verdier for over 3,2 millioner kroner, bidrar Majorstuen Optikk AS til å skape verdier utenom for over 5,2 millioner kroner årlig. Butikken hadde over 4600 kjøpere innom i 2013. Snittsalg per kunde utgjorde 1900 kroner. Butikken leier lokalet, og har en årlig husleie på 1,2 millioner kroner. De største leverandørene til Majorstuen Optikk AS (i fallende rekkefølge): Specsavers (produsent i England), Flo, Sauflon, Cooper og Ciba. Virksomheten har stort innslag av importerte vare fra utlandet. Øvrige arbeidsoppgaver som settes bort er vakthold, renhold og vindusvask. Figur 8 over viser at Majorstuen Optikk AS sikrer i tillegg to årsverk hos norske underleverandører, og at de sammen med sine underleverandører betaler omtrent 1,6 millioner i skatter og avgifter. Disse midlene kan ifølge våre beregninger finansiere (a) fire årsverk for lærere, (b) fire årsverk for sykepleiere, eller (c) 11 kommunale barnehageplasser.

4.2 Merverdiavgift og skatt til stat og kommune

Figur 11 Verdiskaping hos underleverandører, merverdiavgift, og skattebidrag til stat og kommune for Majorstuen Optikk AS. 2013

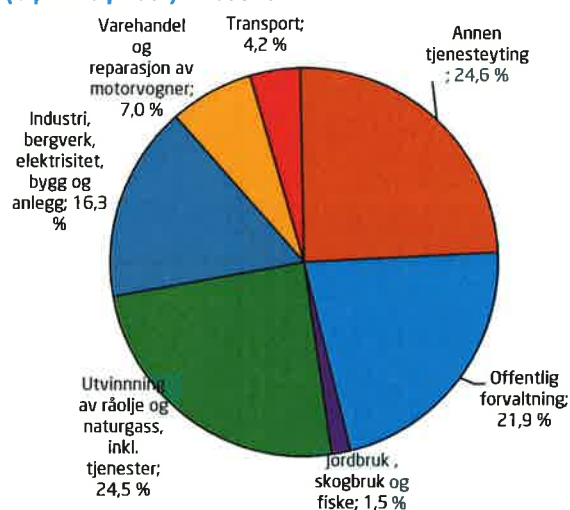
Kilde: NyAnalyse

Majorstuen Optikk AS bidrar til aktivitet hos sine underleverandører og flere ledd bakover. Samlet ble det skapt verdier for hele 700 000 kroner i 2013 i leddene bakover i verdikjeden (kun norske leverandører er medberegnet). De importererte varer til en verdi av 3,2 millioner kroner. De bidro direkte og indirekte til at det ble innbetalt 1 million kroner i skatter til Oslo kommune og 600 000 kroner til staten. I tillegg bringer omsetningen hos Majorstuen Optikk AS inn omtrent 2,1 millioner kroner i merverdiavgift.

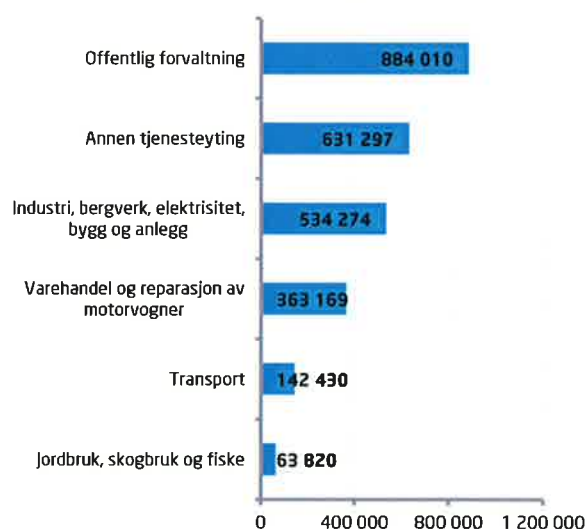
5 Varehandelens plass i norsk økonomi

Varehandelen har en sentral plass i norsk økonomi, og sto for 188 mrd. kroner eller 7 pst. av verdiskapingen (BNP) i 2013 (se figur 3).⁸ Næringen kjøpte varer og tjenester fra både innenlandske og utenlandske underleverandører til en verdi av 180 mrd. kroner i 2013, og betalte 3,7 mrd. kroner i næringskatter alene (se vedlegg). Varehandelen er et nettverk av gjensidig avhengige virksomheter som medvirker til å gjøre et produkt eller en tjeneste tilgjengelig for bruk eller forbruk. Varehandelen har hatt en jevn og sterk vekst i sysselsettingen siden 1970-tallet, og har økt fra ca. 250 000 sysselsatte i 1970 til 363 000 sysselsatte i 2013 (se figur 4).

Figur 12 BNP fordelt på hovednæringer i 2013 (løpende priser). Prosent

Figur 13 Sysselsatte, etter næring, 2013

Kilde: SSB

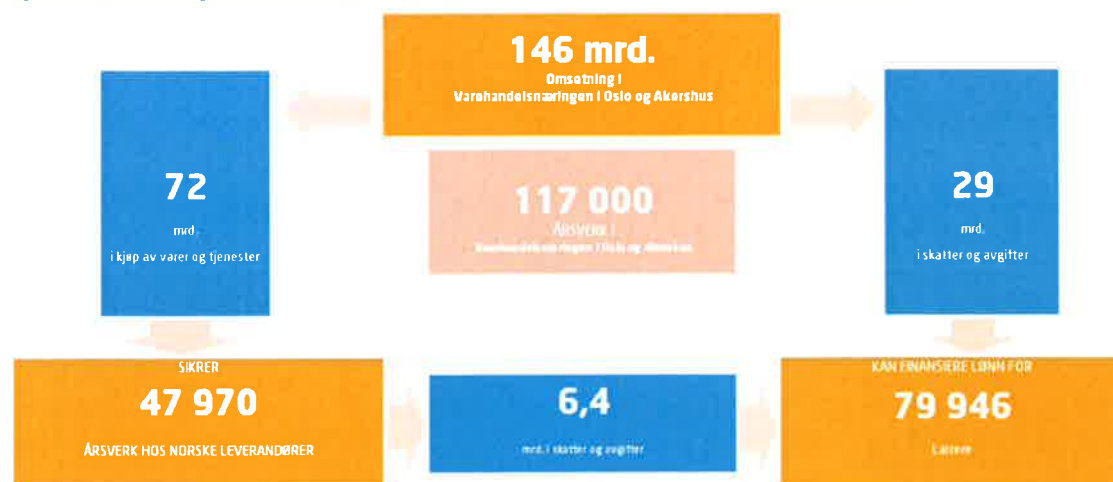
Det er vanlig å skille mellom tre hovedtyper av aktører i varehandelen:

- (i) Detaljhandelen: Foretak som har eiendomsrett til varene. Bedrifter i detaljhandel selger i hovedsak direkte til forbruker gjennom eget utsalgssted.
- (ii) Engroshandelen: foretak som har eiendomsrett til varene de formidler og som primært selger til andre næringsdrivende (produsenter, grossister, detaljister).
- (iii) Agenturhandel: foretak som ikke har eiendomsrett til varene, og som primært forhandler og opptar ordrer på bedriftsmarkedet.

⁸Dette er bruttoproduktet eller verdiskapingen. Produksjon i basisverdi (avansen) minus kjøp av varer og tjenester samt avskrivninger gir bruttprodukt (verdiskaping) (se figur 1).

5.1 Ringvirkninger av handelsnæringen i Oslo og Akershus

Figur 14 Direkte og indirekte virkninger fra varehandelsnæringen i Oslo og Akershus

35,4 milliarder i skatter og avgifter kan finansiere:

79 946 Årsverk lærere
Eter

94 426 Årsverk sykepleiere
Eter

235 687 kommunale barnehageplasser

Kilde: SSB; NyAnalyse

Figuren over viser samlet omsetning, antall årsverk og innbetalte skatter og avgifter for varehandelsnæringen i Oslo og Akershus.⁹ Statusanalysen basert på vår ringvirkningsmodell viser at varehandelsnæringen omsatte for omtrent 146 mrd. kroner i 2013 og brukte hele 117 000 årsverk.¹⁰ Både bedriftene og de ansatte i denne næringen betalte ca. 30 mrd. kroner i direkte skatter og avgifter til stat og kommune.

Handelsnæringen i Oslo og Akershus kjøpte varer og tjenester fra norske og utenlandske underleverandører til en verdi av 72 mrd. kroner. Dette bidro til å sikre omtrent 48 000 årsverk hos norske leverandører og deres underleverandører i flere ledd bakover. Indirekte bidrar dette til at det innbetales 6,4 mrd. kroner i skatter og avgifter. Legger vi dette sammen med skatter og avgifter som ble innbetalt direkte, får vi at det ble innbetalt om lag 35 mrd. kroner i skatter og avgifter. Omregnet i årslønn for lærere viser figuren over at dette kan finansiere nesten 80 000 årsverk for lærere, eller 94 400 årsverk for sykepleier, eller hele 236 000 kommunale barnehageplasser.¹¹

⁹ Tallene er hentet fra SSB sin oversikt over nasjonalregnskapet for 2013, og omregnet for region Oslo og Akershus basert på næringens relative størrelse. Tallene er deretter avstemt med funn fra andre utredninger og rapporter. Det gjøres likevel et lite forbehold om at tallene kan være marginalt høyere eller lavere enn faktiske tall for regionen.

¹⁰ Med omsetning menes det her produksjon i basisverdi, løpende priser (mrd.kr). Produksjonsverdien i varehandel tilsvarer avansen, ikke hele omsetningen.

¹¹ Mer detaljert faktoaersikt om varehandelsnæringen i Oslo og Akershus finnes i vedlegget.

5.2 Import fra utlandet og skatt til stat og kommune

Figur 15 Verdiskaping hos underleverandører, merverdiavgift, og skattebidrag til stat og kommune knyttet til aktiviteten i varehandelsnæringen i Oslo og Akershus. 2013

Kilde: SSB; NyAnalyse

Nasjonalregnskapstall for 2013 viser at importandelen hos varehandelsnæringen utgjør omtrent 18 pst. Ved å legge til grunn denne prosentandelen avdekker modellen at handelsnæringen i Oslo og Akershus importerte varer og tjenester for omtrent 27 mrd. kroner fra utlandet. Kjøp av varer og tjenester - minus importandel - bidrar til 15 mrd. kroner i verdiskaping hos norske leverandører. Både direkte og indirekte ble det innbetalt 22 mrd. kroner i skatter til kommunen og om lag 14 mrd. kroner til stat.

Vedlegg

Tabell 1 Produksjon og inntekt innen varehandel, etter næring 2013, Norge

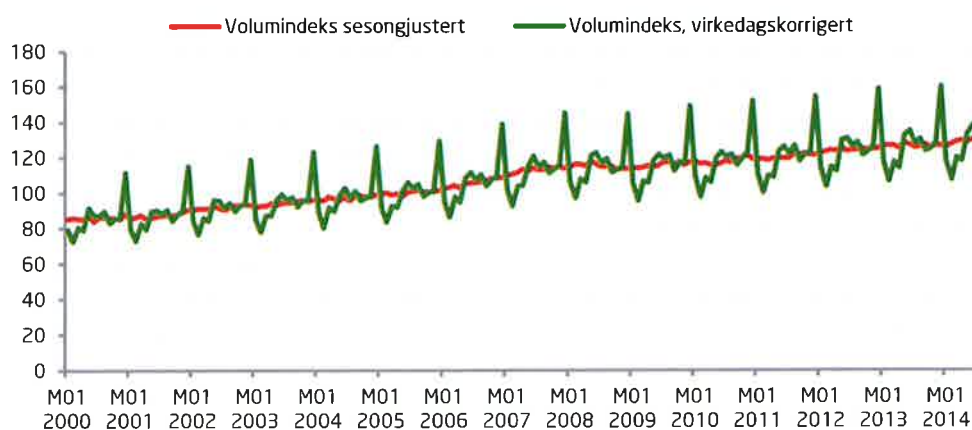
	Handel med og reparasjoner av motorvogner	Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	Detaljhandel, unntatt med motorvogner	Totalt: Varehandel og reparasjon av motorvogner
Produksjon i basisverdi. Løpende priser (mill. kr)	64 495	176 313	128 869	369 677
Produktinnsats. Løpende priser (mill. kr)	33 278	88 077	58 287	179 642
Bruttoprodukt i basisverdi. Løpende priser (mill. kr)	31 217	88 236	70 582	190 035
Lønnskostnader. Løpende priser (mill. kr)	20 590	61 975	56 277	138 842
Næringskatter. Løpende priser (mill. kr)	2 472	400	792	3 664
Næringsubsidier. Løpende priser (mill. kr)	125	1 264	763	2 152
Kapitalslit. Løpende priser (mill. kr)	1 999	6 723	5 756	14 478
Driftsresultat. Løpende priser (mill. kr)	6 281	20 402	8 520	35 203
Produksjon i basisverdi. Faste 2005-priser (mill. kr)	47 650	155 369	134 359	337 378
Produktinnsats. Faste 2005-priser (mill. kr)	25 829	75 402	59 057	160 288
Bruttoprodukt i basisverdi. Faste 2005-priser (mill. kr)	21 707	79 745	75 561	177 013
Produksjon i basisverdi. Volumendring, årlig (prosent)	9	0	8	17
Produktinnsats. Volumendring, årlig (prosent)	5	8	-2	11
Bruttoprodukt i basisverdi. Volumendring, årlig (prosent)	13	-7	17	24
Produksjon i basisverdi. Prisendring, årlig (prosent)	-1	4	0	4
Produktinnsats. Prisendring, årlig (prosent)	7	3	4	13
Bruttoprodukt i basisverdi. Prisendring, årlig (prosent)	-8	5	-2	-5

Kilde: SSB

Detaljomsetningsindeksen

Detaljomsetningsindeksen beskriver verdi- og volumutvikling innen detaljhandelen, eksklusiv salg av motorvogner, men inklusive omsetning i bensinstasjoner for perioden 2001M01-2014M06.

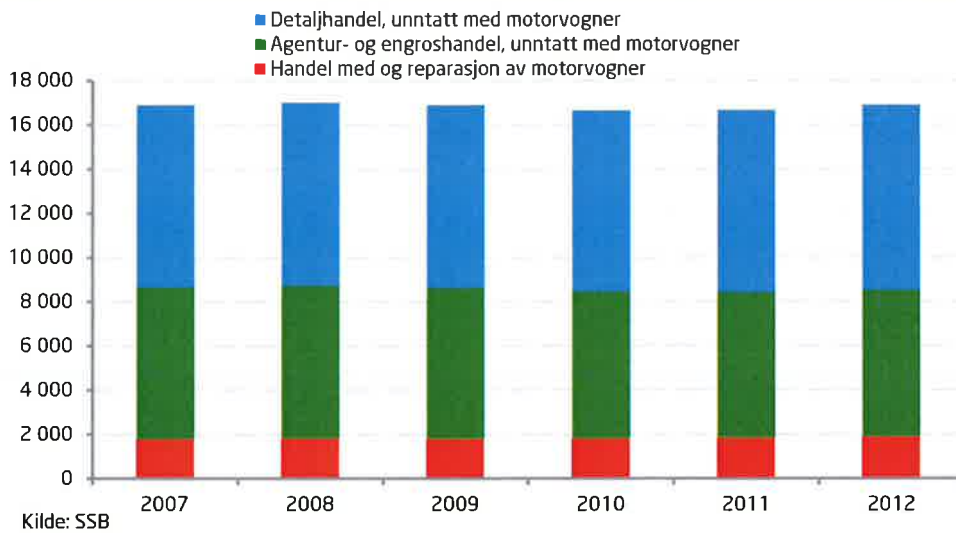
Figur 16 Detaljomsetningsindeksen (2005=100), volumindeks sesongjustert og volumindeks virkedagskorrigert

Kilde: SSB

Stabil bedriftsutvikling

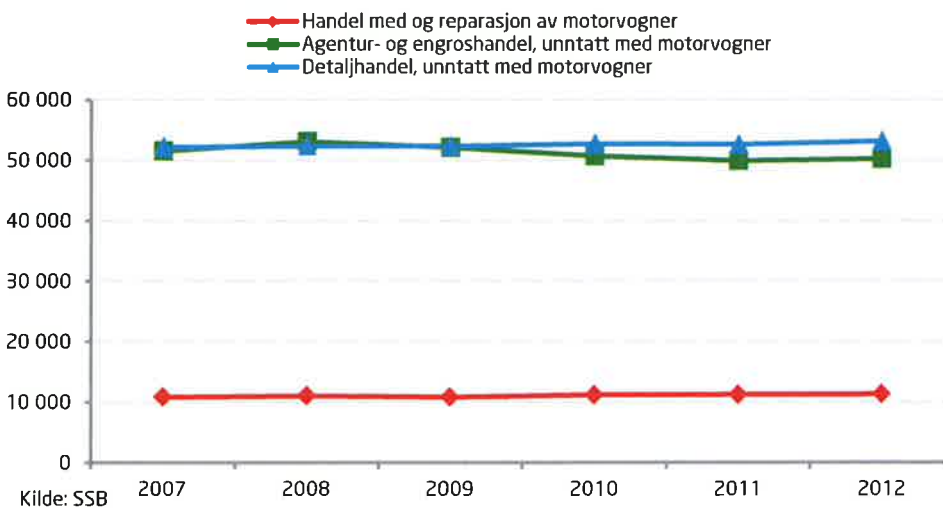
Figur 17 Antall bedrifter innen varehandel i Oslo og Akershus. Fordelt etter underkategorier. 2007-2012

Figuren ovenfor viser antall bedrifter innen varehandel i Oslo og Akershus for perioden 2007-2012, fordelt etter underkategoriene handel med og reparasjon av motorvogner, agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner, detaljhandel unntatt med motorvogner. Det fremkommer av figuren at antall bedrifter har ligget stabilt rundt 16.900.

Flat utvikling innen sysselsetting

Figur 18 Antall sysselsatte innen varehandel i Oslo og Akershus. Fordelt etter underkategorier. 2007-2012

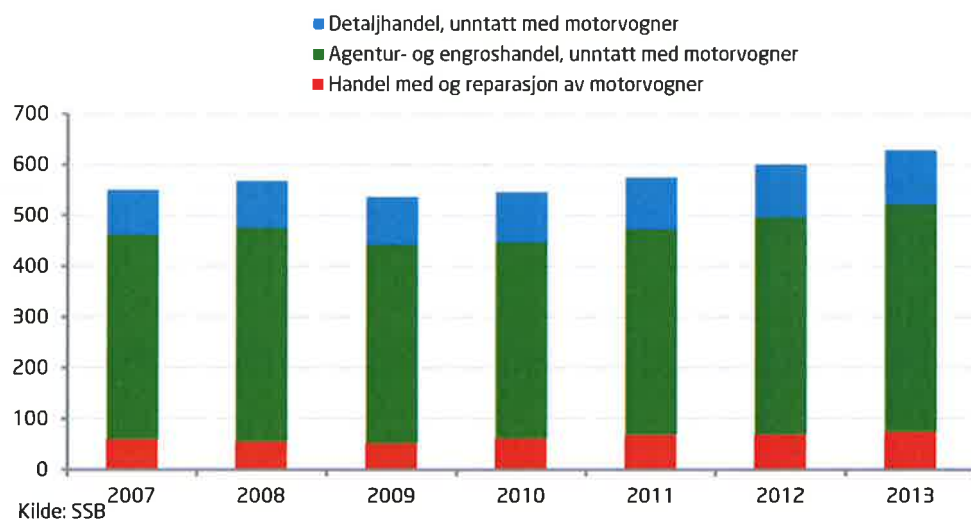

Figur 2 viser antall sysselsatte innen varehandel i Oslo og Akershus, fordelt etter tre undergrupper i perioden 2007-2012. Det fremkommer at antall sysselsatte i gruppen handel med og reparasjon av motorvogner og detaljhandel, unntatt med motorvogner, har ligget ganske stabilt i denne perioden. Undergruppen agentur- og engroshandel, unntatt med

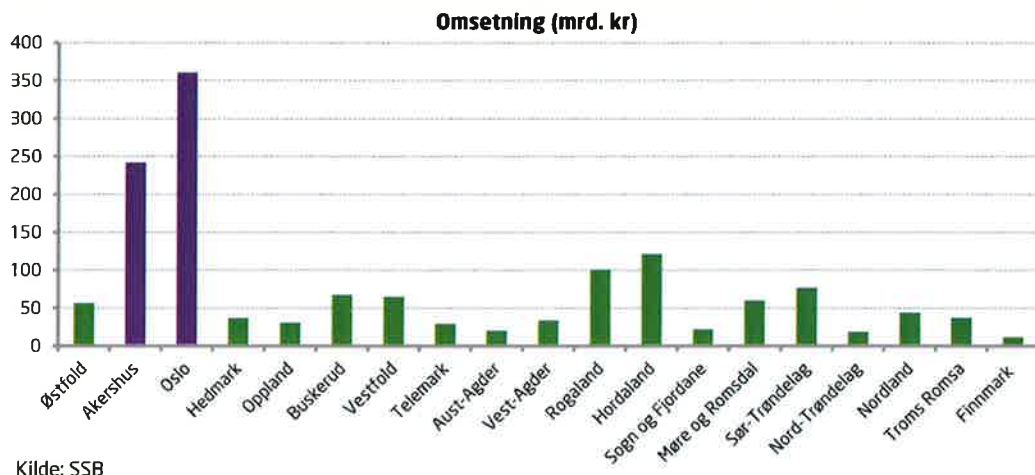
motorvogner har falt fra 52.367 personer i 2008 til 50.265 i 2012. Dette tilsvarer en prosentvis endring på -5,4 prosent.

Rekordhøy omsetning - 628 mrd. i 2013

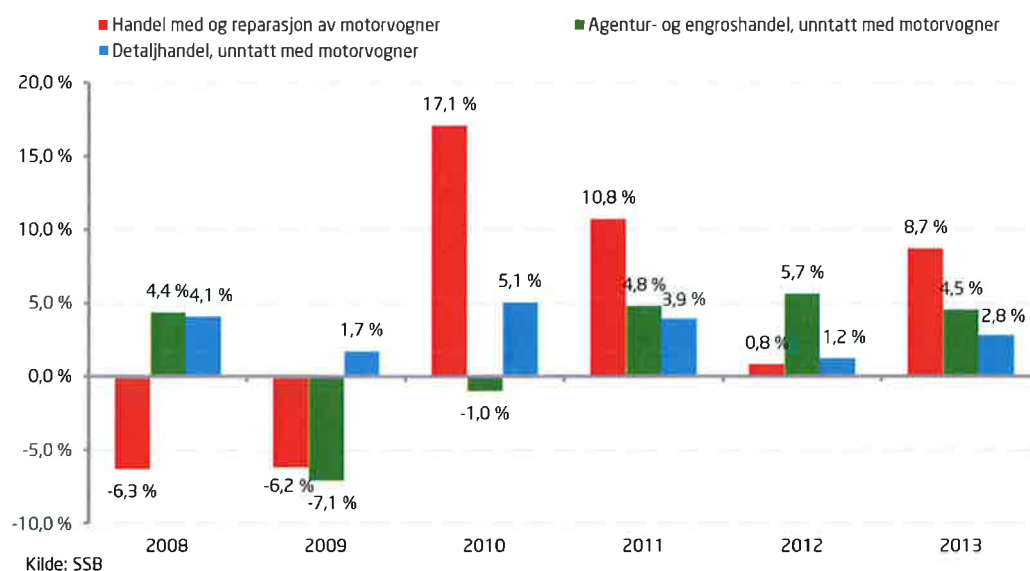
Figur 19 Omsetning i milliarder kroner innen varehandel i Oslo og Akershus. Fordelt etter undergrupper, 2007-2013

Figur 20 Omsetning i milliarder kroner innen varehandel, fordelt etter fylke, 2012

Figur 21 Omsetning innen varehandel i Oslo og Akershus, etter undergrupper. Prosentvis endring fra året før. 2007-2013

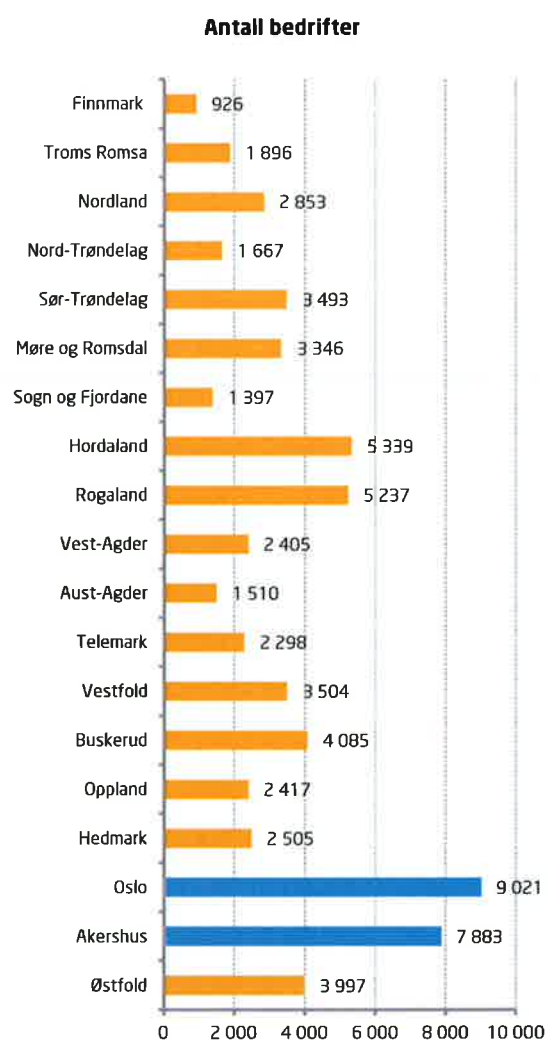
Etterfulgt av finanskrisen i 2008-2009, falt omsetningen innen handel med og reparasjon av motorvogner, markant i 2008 og 2009. Undergruppen agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner falt betydelig i 2009 med -7,1 prosent. Samtlige av undergruppene har økt sin omsetning i perioden 2010-2013. Gruppen handel med og reparasjon av motorvogner har vokst sterkest med hele 17,1 pst. i 2010 og 10,8 pst. i 2011. I 2013 økte denne gruppen sin omsetning med hele 8,7 pst. sammenliknet med året før (se figur 3 for absolutte tall).

Tabell 2 Varehandel, strukturstatistikk for Oslo og Akershus

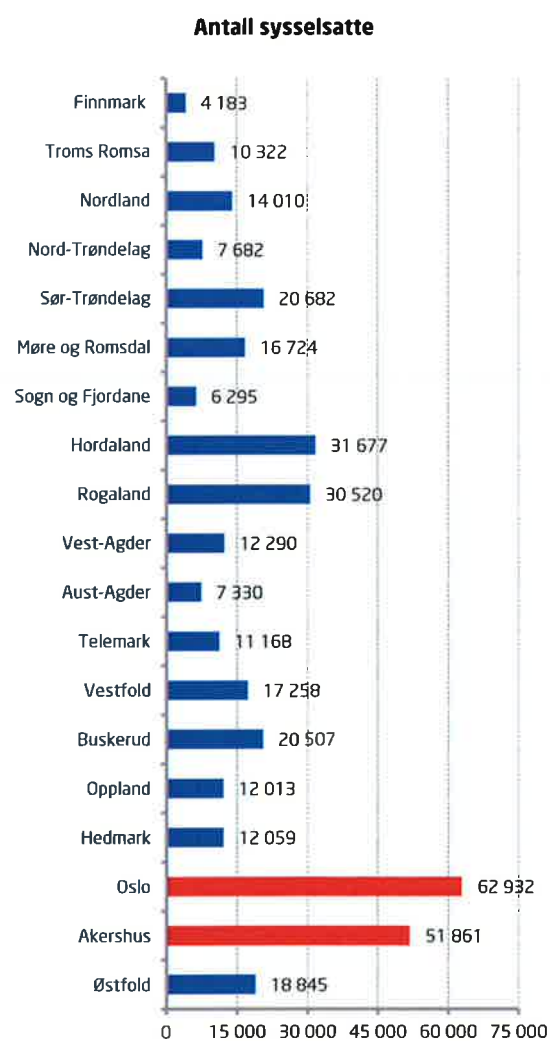
	Akershus			Oslo		
	Bedrifter	Sysselsatte	Omsetning (mill. kr)	Bedrifter	Sysselsatte	Omsetning (mill. kr)
2007	7 625	49 790	200 290	9 283	64 886	349 985
2008	7 766	51 323	210 185	9 247	65 256	357 517
2009	7 731	50 991	202 418	9 172	64 402	333 611
2010	7 697	51 453	215 393	8 958	63 202	330 518
2011	7 753	51 137	224 516	8 921	62 672	350 529
2012	7 883	51 861	242 332	9 021	62 932	360 514

Kilde: SSB

Figur 22 Antall bedrifter innen varehandel, fordelt etter fylke. 2012

Figur 23 Antall sysselsatte innen varehandel, fordelt etter fylke. 2012

Kilde: SSB

På landsbasis har Oslo og Akershus flest bedrifter og flest antall sysselsatte innen varehandel. Region Oslo har over 9021 bedrifter innen varehandel, etterfulgt av Akershus med 7883 bedrifter. Antall bedrifter i Oslo og Akershus innen varehandel utgjør henholdsvis 13,7 pst. og 12 pst. av totalen. Og antall sysselsatte i Oslo og Akershus utgjør henholdsvis 17,1 pst. og 14,1 pst. av totalen.

VEDLEGG 6

Tilbud

Hardangerviddetunellene AS

24. April 2015

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement
Bakgrunn for oppdraget
Design kost-nytte
Fremdriftsplan
Pristilbud
CV-er

Nøkkelefakta

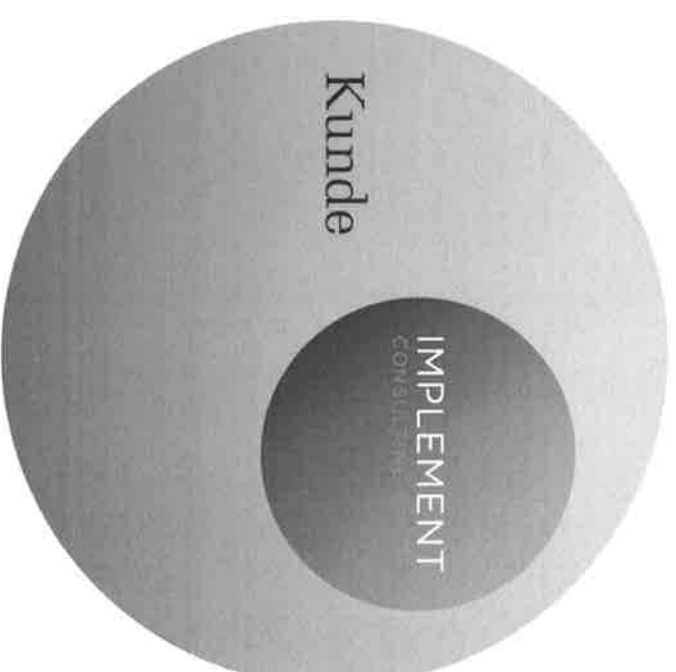
- Grunnlagt i **1996**
- Markedsledende i Skandinavia på å **skape endring med effekt**
- I dag **430** medarbeidere, hvorav 400 konsulenter
- Arbeider for private og offentlige organisasjoner i Skandinavia og Baltikum fra kontorer i **København, Oslo, Bergen, Stockholm, Malmö, Helsinki, Tallinn og Vilnius**
- Gjennomsnittlig årlig vekst på **20%** siden etableringen i 1996

Collaborative Consulting

Når skillet mellom kunde og konsulent forsvinner

Felles kunde- og konsulentteams, faktabasert analyse kombinert med innovative prosesser, bredere involvering av kundens organisasjon gjennom 1 til 1-consulting, workshops og large-scale events, kompetansebygging og -overføring hos kunden, utvikling av ledergruppen, fokus på gjennomføring, måling av effekt og en anerkjennende tilnærming

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement

 Bakgrunn for oppdraget

Design kost-nytte

Fremdriftsplan

Pristilbud

CV-er

Kort om bakgrunn for oppdraget

Hva er SVV bedt om å gjøre:

- Flere store utredningsprosjekter som er initiert henholdsvis av Stortinget og Samferdsdeparterementet ser på ulike deler av øst-vestforbindelsene mellom Oslo og Bergen i herunder
- 1. Øst-vestutredningen av hvor E134, RV7 og E16 inngår
- 2. KVV Hardangervidda
- Utredningene skal være uavhengige av hverandre og ikke sees i sammenheng
- SVV har i KVV for Hardangervidda RV 7 valgt å se på kun deler av strekningen og ikke hele forbindelsen
- KVV-en vil ha stor betydning for veiens videre status og igjen påvirke kommunene, byer og tettsteder langs strekningen og det næringslivet som er etablert her.
- KVV-en skal ikke hensynta de konklusjoner som fremkommer i Øst-Vestutredningen - både fordi det eksplisitt er bedt om dette i oppdragsbrevet til SVV – og fordi det vil bryte med god KVV-metodikk

Hva gjør SVV og hva bør man stille spørsmål ved:

- Det ser for oss ut som om SVV i KVV-en ikke kommer til å se på hva virkningen av en oppgradering på Hardangervidda på RV7 vil ha å si for hele strekningen Oslo- Bergen, dette vil i det endelige samfunnsøkonomiske regnestykke ha stor innvirkning på anbefalingene man lander ned på
- For KVV-en legger SVV til grunn planer de mener bør utbygges i nullalternativet – og ikke planer som faktisk er vedtatt, dette vil påvirke det endelige regnestykket
- Det kan virke som om kolonnekjøring og vinterstenging ikke tas med- og det er tilsomt dersom man gjør det at det legges inn et høy og lavalternativ hvor klimaendringer inkluderer i høy-alternativet
- Øst-vest utredningen – før den er politisk behandlet – inkluderer i KVV-en med forutsetning om at SVVs anbefalinger blir stående.
- Øst-vestutredningen har arm opp til Bergen med, dette virker usannsynlig etter Hardangebroen
- Det er uklart hvordan villrein-problematikken tenkes håndtert
- Innvirkning på næringslivet tenkes håndtert som ikke prissatt når det i realiteten vil være fullt mulig og «rett frem» å regne på dette.

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement

Bakgrunn for oppdraget

 Design kost-nytte

Fremdriftsplan

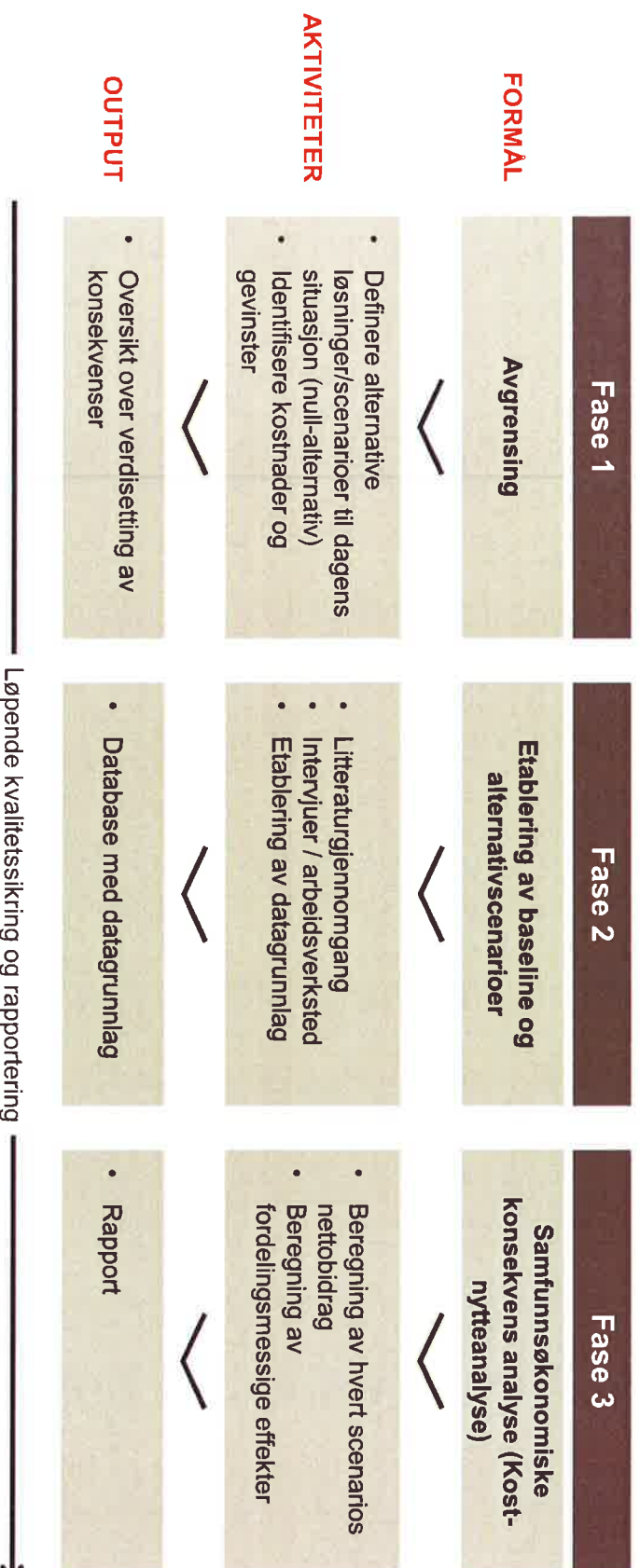
Pristilbud

CV-er

Samfunnsøkonomisk kost-nytte analyse - hva er det?

- I en kost nytte analyse vil man se på ulike alternativer hvor dagens alternativ legges til grunn (nullalternativ) og hvor man sammenligner dette med andre alternativer som i dette oppdraget tegnes opp gjennom to arbeidsverksted med ulike interesser
- Det er viktig å bruke tid på å tegne ut nullalternativet innledningsvis da dette vil lette arbeidet med de andre alternativene
- Et godt konsolidert nullalternativ vil erfaringsmessig også forebygge debatt om hva som er den faktiske virkelighet når man skal bruke rapporten i ettertid
- Etter arbeidsverkstedet vil konsulentene skrive ut nullalternativet og så de alternative scenarioene
- Når alle alternativene er ferdig utviklet vil konsulentene samle inn ulike priser knyttet til elementene i alternativene, disse innhentes gjennom dokumentstudier og intervjuer og danner datagrunnlaget for den samfunnsøkonomiske analysen
- Til sist utarbeides den samfunnsøkonomiske analysen med utgangspunkt i DFØs veileder (2014) og SVV håndbok 140
- Analysen avsluttes med en usikkerhetsanalyse

Forslag til analysedesign for kost- nytteanalyse

CBA for RV7 – Forutsetninger

- Vi tegner opp et nullalternativ i henhold til allerede vedtatte investeringsprosjekter som vil ha innvirkning på det tre ulike veiene
- I nullalternativet inngår ferieavløsningsprosjektene Rogfast og Hordfast. I tillegg inngår foreslåtte tiltak for oppgradering av E134 inkludert ny avgrensning med arm mot Bergen, her ønsker vi å synliggjøre hvordan «armen» påvirker utfallet i en analyse og at det derfor kan påvirke utfallet av andre analyser i en retning som er lite realistisk
- Basert på dette gjøres en sammenligning av kostnader og nytte ved oppgradering av hhv RV7 og E16.
- Vi vil i samarbeid med oppdragsgiver (eventuelt andre interessenter) tegne opp hvilke ulike investeringspakker som skal inngå i de ulike korridorene. Beregningene av disse vil bygge på tidligere utredninger.
- Det vil gjøres en vurdering av effektene av tiltakene i forhold til f.eks. reisetidskostnader (og i samråd med NA vil deres analyser innarbeides her)

Leveranser

Prosjektet vil bestå av to leveranser

1. Den første leveransen vil være et notat som ser på de ulike forutsetningene i KVV Hardangervidda og for Øst-Vest utredningen ut fra et metodisk perspektiv. Notatet vil leveres så snart KVV-en er lagt frem og senest 15. august under forutsetning om at KVV-en blir levert til varslet tid (1. juli). Notatet vil også inngå som del av den endelige rapporten.
2. Den andre leveransen vil være en samfunnsøkonomisk analyse av RV7 tilsvarende slutt rapport for E134.

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement

Bakgrunn for oppdraget

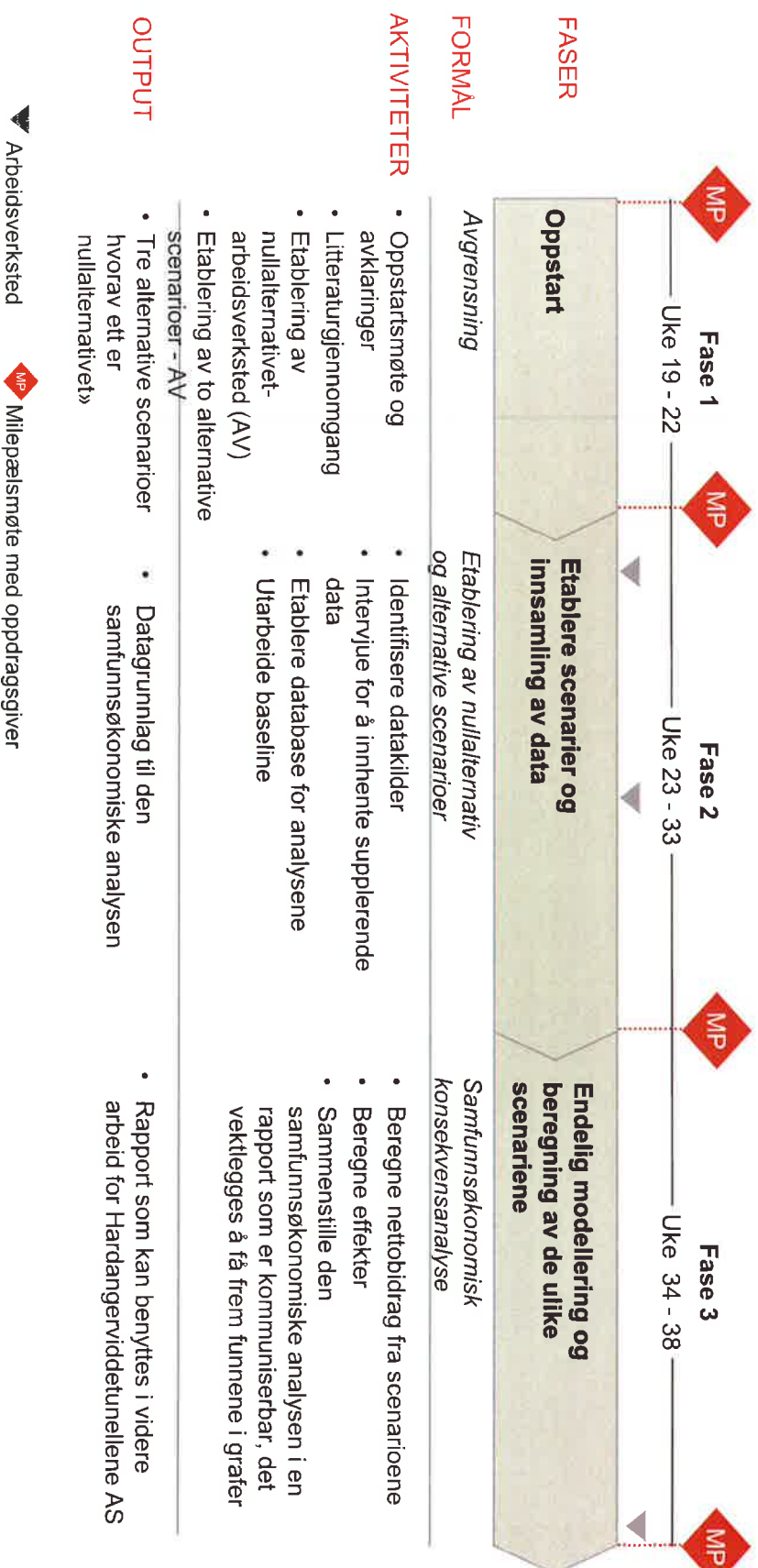
Design kost-nytte

 Fremdriftsplan

Pristilbud

CV-er

Fremdriftsplan

Figuren over er vårt forslag til fremdriftsplan, som avtalt vil det være en delleveranse som kan benyttes i løpet av fase 2. De skråstilte firkantene er milepælsmøter og kan enten skje ved møter pr telefon eller video, hensiktene med disse er å sikre løpende dialog med oppdragsgiver. Endelige datoer avtales i et oppstartsmøte. Tidsplanen er et forslag og kan endres i samråd med oppdragsgiver dersom den ønsker f.eks et annen fremdrift.

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement
Bakgrunn for oppdraget
Design kost-nytte
Fremdriftsplan
Pristilbud
CV-er

Pristilbud

Implement tilbyr å gjennomføre oppdraget til en fastpris av kr 500 000 eks.mva. Dette inkluderer aktivitetene beskrevet i fremdriftsplanen, oppdraget vil løses av tilbuds konsulentteam, men arbeidsintensive perioder vil vi kunne trekke inn ekstra ressurser, dette i enighet med oppdragsgiver.

Reiser er ikke inkludert i prisen og vil faktureres etter regning, kun i enighet med oppdragsgiver.

Innholdsfortegnelse

Presentasjon av Implement

Bakgrunn for oppdraget

Design kost-nytte

Fremdriftsplan

Pristilbud

 CV-er

Kjell Ove Kalhagen

Managing Partner, Public Sector Norway

Curriculum vitae

Bakgrunn

Kjell Ove er partner i Implement Consulting Group med ansvar for utvikling av satsningen mot offentlig sektor i Norge. Kalhagen har over 15 års erfaring fra arbeid med økonomiske, politiske, organisatoriske og strategiske spørsmål i grenselandet mellom næringsliv og offentlig sektor. Kjell Ove har erfaring fra ulike sektorer herunder, samferdsel/kollektivtrafikk, IKT, justis, bygg og energi..

Kjell Ove har lang erfaring med gjennomføring av samfunnsøkonomiske analyser av transportprosjekter. Spesielt relevant for dette prosjektet var hans rolle som prosjektleder for samfunnsøkonomiske analyse knyttet til oppgradering av E134 mellom Øst- og Vestlandet i fjor

Arbeids erfaring

- Implement Consulting Group: Managing Partner Public Sector Norway (2014-)
- Analyse og strategi.: Daglig Leder (2009-14)
- ECON Analyse.: Seniorøkonom (2007-09)
- Nærings- og handelsdep.:. Seniorrådgiver
- Avdeling for IT-politikk (2003-07)
- Telenor Research & Development: Forsker, (2001-03)
- Olje- og energidepartementet: Førstekonsulent, leteseksjonen (1999-01)
- Frisch-senteret (SNF-Oslo) (1997-99)
- Sosialøkonomisk Institutt, Universitetet i Oslo : Vitenskapelig assistent, (1997-99)

Utdanning

Cand.Oecon (Mastergrad i samfunnsøkonomi).
Universitet i Oslo (1999)

Utvalgte prosjekter

- **Haukelivegen AS (3/2014-8/2014)**
Samfunnsøkonomisk analyse knyttet til oppgradering av E134 Haukelivegen mellom Øst- og Vestlandet
Utredningen har lagt til grunn at
ferjeavløsningsprosjektene mellom Stavanger og Bergen er ferdigstilt. Sentralt i den samfunnsøkonomiske analysen blir å få frem endringer i kjørelengde- og reisetidsbesparelser med implikasjoner for gods- og personvolumer i korridoren
- **Oslo kommune (2012-2014): OL 2022 prosjektleder** for gjennomføring av søkrnad om statsgaranti (KVU) med blant annet ansvar for å etablere transportkonsept for lekene. Dette innebar utredning av investeringer og utarbeidelse av driftskonsept for kollektivtrafikken. Kjell Ove utarbeidet dette i tett dialog med Ruter, JBV og SVV
- **Jernbaneverket (2011-2012): Utvikling og analyse av scenarier for jernbanen i Oslo-navet og behovet for ny Oslo-tunnel.** Sentrale spørsmål som ble analysert i scenariene var drivere på kundesiden, teknologisk utvikling, betydningen av areal- og transportpolitikken for å få til effektive knutepunkter, styrket samordning av transportformene, (buss, metro, trikk, tog og båt) og forutsetninger knyttet til fremtidig finansiering av kollektivtiltak i Oslo-regionen.
- **Avinor (2012): Bærekraftig biodrivstoff til sivil luftfart i Norge - Lokaliseringsstudie.** Utredning av mulighetene for å produsere bærekraftig biodrivstoff til sivil luftfart i Norge, gjennom blant annet å utvikle scenarier
- **Jernbaneverket (2011-2012): Konseptvalgutredning (KVU) – Ny godsforbindelse til Alnabru.**
- **Bergen Næringsråd, (2011): Ny Intercity-strekning, Bergen-Stavanger.** Fokus på overordnede behov, formål og virkninger. Vurdering av markedspotensialet i den aktuelle korridoren og analyser på virkningene av økt personmobilitet for regionen og vurderinger av gjennomførbareheten av en banetrasé på denne strekningen.
- **Næringslivets Hovedorganisasjon (2010).** Status – Nasjonal Transportplan 2010-19) Kartlegging av budsjettmessig oppylling av planen, framdrift og vedlikeholdsettersteget i samferdselssektoren. Utgangspunkt i dette har vi vurdert hvordan regjeringen ligger an i måloppnåelse på de målene som er relevante for næringslivet.
- **Jernbaneverket (2010): Scenarieanalyse – ny godsterminal Drammen.** Identifisere de viktigste trender som kan ha særlig betydning for godsstrømmene med jernbane til/fra Drammenregionen. Sentralt i arbeidet blir å vurdere ulike konsepter for terminalutvikling i lys av de ulike scenariene
- **For norsk og svensk operatør i godsmarkedet (2010): Markedsanalyse kombitransporter i Norge og Sverige.** Utarbeidelse av prognoser og scenarier for fremtidig utvikling i selskapets markedsandel (TEU) for utvalgte relasjoner i Norge. Prosjektet har vurdert konkurranseflater mot øvrige transportformer, implikasjoner av strukturendringer i bransjen og makroøkonomisk utvikling.

Øvrige prosjekter

- Green freight Corridor (Oslo Teknopol)
- Forstudie av hurtigtog mellom Oslo-Gøteborg-København (Oslo Teknopol)
- Ekstern kvalitetssikring fase 1: Dobbeltspor Eidsvoll-Hamar (Finans- og Samferdselsdepartementet)
- Evaluering av nasjonalt program for leverandøruvikling (NHO)

Christin Krohn

MSc Samfunnsøkonomi

Curriculum Vitae

Bakgrunn

Christin W. Krohn er ansatt som manager i Implement Consulting group med fokus på både kvantitative og kvalitative analyser. Hun har tidligere arbeidet som seniorkonsulent i Rambøll Management Consulting der hun har vært med på å utvikle ulike typer samfunnsøkonomiske analyser for det norske markedet. Tidligere har Christin i nærmere ti år vært tilknyttet Oslo kommune, både som byrådssekretær innenfor byutvikling, samt som folkevalgt for Høyre. Hun har dermed bred politisk erfaring og inngående forståelse og kjennskap til politiske organer og prosesser.

Erfaring

- ICG, Managing consultant, Public sector (2014-)
- Rambøll Management Consulting, Seniorkonsulent (2013-14)
- Byrådssekretær for byutvikling, Oslo kommune ((2006-09)
- Gruppesekretær, Høyres bystyregruppe Oslo (2002-04)
- Prosjektkoordinator, Velux Norge AS (2001-02)

Utdanning

MSc Economics (Mastergrad i samf.øk) UIO (2013)
Bachelor I samfunnsøkonomi, UIO (2006)
Mellomfag statsvitenskap (2001)

Christin har arbeidet mye med en rekke Kost-nytteanalyser for kunder i offentlig sektor.

Utvaltte prosjektreferanser

Samfunnsøkonomisk analyse for farmasiselskap (2015) For et internasjonalt farmasiselskap gjennomførte konsulentene en samfunnsøkonomisk analyse ved innføring av et nytt medikament.

Strukturert litteraturgjennomgang av forskning på voksne med svak kompetanse (2014-2015) På oppdrag for kunnskapsdepartementet gjennomførte konsulentene en litteraturgjennomgang av fellet voksne med svak kompetanse og tiltak som hjelper dem tilbake til arbeidsmarkedet. Det ble gjort en vurdering av om studiene faktisk målte effekt.

Kultur- og kirkedepartementet, Norge. Evaluering av Statens fagorgan Kunst i offentlig rom (KORO) (2014 -2015) Gjennomførte en evaluering av Statens fagorgan Kunst i offentlige rom (KORO). Formålet er å vurdere hvordan KORO oppfyller sitt samfunnsoppdrag, som kunstprodusent, kunstforvalter og kunstformidler.

Voksenopplæringen for Øvre Romerike, Norge Virksomhetsanalyse av Voksenopplæringen for Øvre Romerike (2014). Gjennomførte en virksomhetsanalyse av Voksenopplæringen for Øvre Romerike. Formålet med analysen var å gi et kunnskapsgrunnlag om forholdet mellom rammer, ressurser, organisering og tjenester i dag, samt å gi anbefalinger til virksomhetens videre drift.

Miljøverndepartementet, Norge. Følgeevaluering av Framtidens byer 2013-2014. I prosjektet

følgeevaluerte programmet Framtidens byer. Framtidens byer er et samarbeid mellom stat, kommune og næringsliv om å redusere klimagassutslipp og forbedre bymiljø

Bærum Kommune, Norge. Kostnadsgjennomgang skolene i Bærum. Prosjektet hadde som hensikt å undersøke de ulike kostnadsdriverne i Bærum-skolen og å finne ut av om det kunne påvises noen sammenhenger mellom de ulike kostnadene og elevenes resultater ved hjelp av regresjonsanalyse.

Barne-, likestillings- og inkluderings-departementet, Norge. Evaluering av BTN (2013-2014) Prosjektet evaluerte Barnevernets tisteløsningsnemnd (BTN) på oppdrag for BLD. Måsettingen med evalueringen var å belyse nemndas mandat, praksis og resultater, samt vurdere hvorvidt nemnda burde videreføres og i tilfelle i hvilken form.

KVU NTNU Campus (2014) Konsulentene utarbeidet en konseptvalgutsredning på oppdrag for Kunnskapsdepartementet hvor ulike alternativer for plassering av campus for NTNU ble utredet.

Vi hjælper til med å **forandre**

verden

lite grann

